SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 2012

747/2012

Sijoituspalvelulaki

Annettu Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2012

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA

YLEISET SÄÄNNÖKSET JA OIKEUS TARJOTA SIJOITUSPALVELUA

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan liiketoimintaan, jossa tarjotaan sijoituspalvelua.

Liiketoiminnan harjoittajaan, joka käy omaan lukuun kauppaa rahoitusvälineillä 11 §:n 3 kohdan mukaisesti ja joka ei tarjoa muuta sijoituspalvelua, lakia sovelletaan vain, jos tämä:

1) tarjoutuu käymään kauppaa jatkuvasti omaan lukuun ostamalla ja myymällä rahoitusvälineitä itse määrittämäänsä hintaan; tai

2) käy kauppaa omaan lukuun kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitetun säännellyn markkinan ulkopuolella suunnitelmallisesti, toistuvasti ja järjestelmällisesti tarjoamalla kolmansille osapuolille avoimen järjestelmän tarkoituksenaan saada nämä mukaan kaupankäyntiin.

2 §

Poikkeukset lain soveltamisalasta

Tätä lakia ei sovelleta, jos:

1) palvelua tarjotaan yksinomaan samaan konserniin kuuluvalle kirjanpitovelvolliselle;

2) toimintaa harjoitetaan satunnaisesti muun erikseen laissa säännellyn liike- tai ammattitoiminnan ohessa;

3) liiketoiminnan harjoittaja pääasiallisen liiketoimintansa oheistoimintana käy omaan lukuun kauppaa rahoitusvälineillä, taikka tarjoaa johdannaissopimuksiin, joiden kohde-etuutena on hyödyke, tai 10 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin liittyvää sijoituspalvelua pääasiallisen liiketoimintansa asiakkaille, eikä liiketoiminnan harjoittajan tai sen konsernin pääasiallisena liiketoimintana ole sijoituspalvelun tarjoaminen tai luottolaitostoiminta;

4) liiketoiminnan harjoittajan pääasiallisena liiketoimintana on kaupankäynti omaan lukuun hyödykkeillä tai johdannaissopimuksilla, joiden kohde-etuus on hyödyke, eikä liiketoiminnan harjoittaja kuulu konserniin, jonka pääasiallisena liiketoimintana on sijoituspalvelun tarjoaminen tai luottolaitostoiminta;

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/73 EU (32010L0073); EUVL L 327, 11.12.2010, s. 1–12

HE 32/2012
TaVM 11/2012
EV 117/2012

5) kauppaa käydään ainoastaan omaan lukuun 10 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla rahoitusvälineillä sekä niiden kohdeetuuksilla yksinomaan johdannaismarkkinoilla tehtyjen sijoitusten suojaamiseksi; tai

6) toimeksiantoja toteutetaan 5 kohdassa tarkoitettujen markkinoiden muiden markkinaosapuolten lukuun tai rahoitusvälineitä koskevien tarjousten tai tarjouskehotusten antamiseen kyseisillä markkinoilla ja toiminnalla on selvitysosapuolten takaus siitä, että nämä vastaavat tehtyjen sopimusten selvittämisestä.

Tämä laki ei koske:

1) Valtiokonttoria, Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia eikä muita kansallisia keskuspankkeja;

2) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa (749/2012) tarkoitettua arvopaperikeskusta;

3) sijoitusrahastolaissa (48/1999) tarkoitettuja rahastoyhtiöitä ja säilytysyhteisöjä eikä muita yhteissijoitusyrityksiä, niiden säilytysyhteisöjä ja omaisuudenhoitajia, ellei 4 ja 6 §:stä muuta johdu:

4) henkilöstörahastolaissa (934/2010) tarkoitettuja henkilöstörahastoja;

5) vakuutusyhtiölaissa (521/2008) tarkoitettuja vakuutusyhtiöitä, työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) tarkoitettuja työeläkevakuutusyhtiöitä, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995) tarkoitettuja ulkomaisia vakuutusyhtiöitä eikä vakuutusyhdistyslaissa (1250/1987) tarkoitettuja vakuutusyhdistyksiä;

6) eläkesäätiölaissa (1774/1995) tarkoitettuja eläkesäätiöitä eikä vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitettuja eläkekassoja.

3 §

Ulkomaisiin sijoituspalveluyrityksiin sovellettavat säännökset

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa ja tällaiselle toiminnalle asetettavista vaatimuksista säädetään 9 §:ssä, 2 luvun 1 §:ssä, 4 ja 5 luvussa, 7 luvun 20—22 §:ssä, 9 luvun 9 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä, 11 luvun 18—25 §:ssä, 12 luvun 4 §:ssä sekä 14 ja 15 luvussa.

4 §

Lain soveltaminen luottolaitoksiin ja rahastoyhtiöihin

Luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (121/2007) säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 7 luvun 4—6 §:ssä, 7 §:n 1—3, 5 ja 6 momentissa, 8—11 ja 17—19 §:ssä, 9—11 luvussa, 13 luvun 6 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 15 luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

Rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalveluja siten kuin sijoitusrahastolaissa säädetään, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 7 luvun 4—6, 8—11 ja 17—19 §:ssä sekä 9—11 ja 15 luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä.

Mitä 7 luvun 8 §:n 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajasta, sovelletaan vastaavasti tässä pykälässä tarkoitetun luottolaitoksen ja rahastoyhtiön hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan.

Mitä 16 luvun 1 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen ja sen omistajien, toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee vastaavasti edellä tässä pykälässä tarkoitettua luottolaitosta ja rahastoyhtiötä sekä niiden omistajia, toimitusjohtajaa ja hallituksen jäseniä.

5 §

Lain soveltaminen ulkomaisiin luottolaitoksiin

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 4 luvun 2 §:n 2 momentissa, 7 luvun 20 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

Ulkomaiseen ETA-luottolaitokseen, joka tarjoaa Suomeen sijoittuneille osapuolille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa mo-

nenkeskistä kaupankäyntiä vastaavassa järjestelmässä, sovelletaan, mitä 4 luvun 2 §:n 5 momentissa säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä.

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuun kolmannen maan luottolaitokseen, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 5 luvun 2 §:n 2 momentissa, 7 luvun 21 §:ssä, 9 luvun 9 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 20—25 §:ssä säädetään kolmannen maan sijoituspalveluyrityksestä, 9 luvun 3 §:n 4 momentissa säädetään talletuspankista ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

Mitä 14 luvun 3 §:ssä säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee vastaavasta edellä tässä pykälässä tarkoitettua ulkomaista luottolaitosta ja sen sivuliikkeen johtajaa.

6 §

Lain soveltaminen ulkomaisiin rahastoyhtiöihin

Sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun ulkomaiseen ETA-rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 7 luvun 20 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 18, 19 ja 22—25 §:ssä säädetään ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

Sijoitusrahastolaissa tarkoitettuun kolmannen maan rahastoyhtiöön, joka tarjoaa sijoituspalvelua Suomessa, sovelletaan näiden palvelujen osalta, mitä tämän lain 5 luvun 2 §:n 2 momentissa, 7 luvun 21 §:ssä, 9 luvun 9 §:ssä, 10 luvun 14 §:ssä ja 11 luvun 20—25 §:ssä säädetään kolmannen maan sijoituspalveluyrityksestä ja mitä 15 luvussa säädetään ulkomaisesta sijoituspalveluyrityksestä.

Mitä 14 luvun 3 §:ssä säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuudesta, koskee vastaavasta tässä pykälässä tarkoitettua ulkomaista rahastoyhtiötä ja sen sivuliikkeen johtajaa.

7 §

Euroopan unionin tekniset standardit

Tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksen ohella sijoituspalveluyrityksiä koskevia määräyksiä on rahoitusvälineiden markkinat -direktiivissä tarkoitetuissa Euroopan komission asetuksella tai päätöksellä annetuissa teknisissä standardeissa.

8 §

Euroopan unionin lainsäädäntö, Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen ja Euroopan pankkiviranomainen

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivillä* rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2004/39/EY;

2) *sijoitusrahastodirektiivillä* siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/65/EY;

3) *luottolaitosdirektiivillä* luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2006/48/EY;

4) *omien varojen direktiivillä* sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävyydestä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2006/49/EY;

5) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta tietojen kirjaamista koskevien sijoituspalveluyritysten velvoitteiden, liiketoimista ilmoittamisen, markkinoiden avoimuuden, rahoitusvälineiden kaupankäynnin kohteeksi ottamisen sekä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta

annettua komission asetusta (EY) N:o 1287/2006;

6) *rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivillä* Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY täytäntöönpanosta sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annettua komission direktiiviä 2006/73/EY;

7) *Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1095/2010 tarkoitettua Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaista;

8) *Euroopan pankkiviranomaisella* Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1093/2010 tarkoitettua Euroopan pankkiviranomaista.

9 §

Sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys, ETA-valtio, kolmas maa, ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, kolmannen maan valvontaviranomainen ja sivuliike

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sijoituspalveluyrityksellä* suomalaista osakeyhtiötä tai eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua eurooppayhtiötä, jolla on tämän lain mukainen toimilupa tarjota sijoituspalvelua;

2) *ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä* liiketoimintana sijoituspalveluja tarjoavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on saanut 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

3) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

4) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

5) *ulkomaisella ETA-valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa muun ETA-valtion kuin Suomen toimivaltaista viranomaista;

6) *kolmannen maan valvontaviranomaisella* Finanssivalvontaa vastaavaa kolmannen maan toimivaltaista viranomaista;

7) *ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä* ulkomaista sijoituspalveluyritystä, jolla on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa sijoituspalvelun tarjoamiseen;

8) *kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä* ulkomaista sijoituspalveluyritystä, jolla on kolmannen maan valvontaviranomaisen myöntämä toimilupa sijoituspalvelun tarjoamiseen;

9) *sivuliikkeellä* muussa kuin kotivaltiossa sijaitsevaa sijoituspalveluyrityksen tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toimipaikkaa, joka on oikeudellisesti osa sijoituspalveluyritystä tai ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja josta käsin tarjotaan sijoituspalvelua.

Mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä, sovelletaan Suomeen sijoittautuneeseen ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sidonnaisasiamieheen.

10 §

Rahoitusväline

Tässä laissa *rahoitusvälineellä* tarkoitetaan:

1) arvopaperimarkkinalaissa (746/2012) tarkoitettua arvopaperia;

2) sellaista yhteissijoitusyrityksen osuutta ja rahamarkkinavälinettä, joka ei ole 1 kohdassa tarkoitettu arvopaperi;

3) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on arvopaperi, valuutta, korko, tuotto, toinen johdannaissopimus, rahoitusmarkkinoihin liittyvä indeksi tai muu tunnusluku ja joka voidaan toteuttaa luovuttamalla kohde-etuus tai tilittämällä sen nettoarvo;

4) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka on toteutettava tai voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä;

5) optiota, termiiniä tai muuta johdannais-

sopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, kun sillä käydään kauppaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä;

6) muuta kuin 5 kohdassa tarkoitettua optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, jonka kohde-etuutena on hyödyke ja joka voidaan toteuttaa kohde-etuus luovuttaen, jos johdannaissopimus tehdään sijoitus- tai suojaustarkoituksessa ja se on muiden johdannaissopimusten kaltainen;

7) luottoriskin siirtoon tarkoitettua johdannaissopimusta;

8) hinnanerosopimusta;

9) optiota, termiiniä tai muuta johdannaissopimusta, joka liittyy ilmastonvaihteluihin, kuljetusmaksuihin, päästöoikeuksiin tai inflaatioasteisiin tai muihin virallisiin taloustilastoihin ja joka voidaan toteuttaa nettoarvon tilityksellä, sekä muuta johdannaissopimusta, joka liittyy omaisuuteen, oikeuksiin, velvollisuuksiin, indekseihin ja muihin kuin edellä mainittuihin tunnuslukuihin ja joka on muiden johdannaissopimusten kaltainen.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden ominaispiirteistä ja 9 kohdan soveltamisalaan kuuluvista johdannaissopimuksista.

11 §

Sijoituspalvelut

Tässä laissa *sijoituspalvelulla* tarkoitetaan:

1) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä (*toimeksiantojen välittäminen*);

2) rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteuttamista asiakkaan lukuun (*toimeksiantojen toteuttaminen*);

3) kaupankäyntiä rahoitusvälineillä omaan lukuun (*kaupankäynti omaan lukuun*);

4) rahoitusvälineiden hoitamista asiakkaan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla siten, että päätösvalta sijoittamisesta on annettu kokonaan tai osittain toimeksiannon saajalle (*omaisuudenhoito*);

5) yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle tiettyä rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi (*sijoitusneuvonta*);

6) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä antamalla siihen liittyvä merkintä- tai ostositoumus (*liikkeeseenlaskun takaaminen*);

7) rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun tai myynnin järjestämistä ilman merkintä- tai ostositoumuksen antamista (*liikkeeseenlaskun järjestäminen*);

8) rahoitusvälineiden kaupankäynnin järjestämistä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetussa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (*monenkeskisen kaupankäynnin järjestäminen*);

9) arvopaperitileistä annetussa laissa (750/2012) tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä sekä toimimista arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaisena tilinhoitajana muutoin kuin omaan lukuun (*rahoitusvälineiden säilyttäminen*).

12 §

Luottolaitos ja rahoituslaitos

Tässä laissa *luottolaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta.

Tässä laissa *rahoituslaitoksella* tarkoitetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 13 §:ssä tarkoitettua yhteisöä.

13 §

Konserni, emoyritys ja tytäryritys

Tässä laissa *konsernilla, emoyrityksellä ja tytäryrityksellä* tarkoitetaan kirjanpitolaissa (1336/1997) tarkoitettua konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista konsernia, emoyritystä ja tytäryritystä.

14 §

Palveluyritys

Tässä laissa *palveluyrityksellä* tarkoitetaan yritystä, joka pääasiallisena toimintanaan tuottaa palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle omistamalla, hallitsemalla tai hoitamalla kiinteistöjä tai joka tuottaa tietojenkäsittelyyn liittyviä palveluja taikka

muita vastaavia sijoituspalveluyrityksen pääasialliseen liiketoimintaan liittyviä palveluja yhdelle tai usealle sijoituspalveluyritykselle.

15 §

Omistusyhteisö

Tässä laissa *omistusyhteisöllä* tarkoitetaan rahoituslaitosta, jonka tytäryritykset ovat pääasiassa sijoituspalveluyrityksiä tai muita rahoituslaitoksia ja jonka tytäryrityksistä ainakin yksi on sijoituspalveluyritys.

Finanssivalvonnan on saatuaan tiedon siitä, että muusta yrityksestä kuin luottolaitoksesta tai sijoituspalveluyrityksestä on tullut sijoituspalveluyrityksen emoyritys, tehtävä viipymättä päätös siitä, onko yritystä pidettävä 1 momentissa tarkoitettuna omistusyhteisönä.

16 §

Konsolidointiryhmä

Tässä laissa *konsolidointiryhmällä* tarkoitetaan konsernia, jonka muodostavat konsernin emoyritys, joka on suomalainen tai ulkomainen sijoituspalveluyritys tai sijoituspalveluyrityksen emoyrityksenä oleva suomalainen tai ulkomainen omistusyhteisö (*konsolidointiryhmän emoyritys*), sekä emoyrityksen suomalaiset ja ulkomaiset tytäryritykset, jotka ovat muita sijoituspalveluyrityksiä, luottolaitoksia, rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä (*konsolidointiryhmän tytäryritys*).

Konsolidointiryhmän emoyrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen ja siihen rinnastettavaan omistusyhteisön tytäryrityksenä olevaan sijoituspalveluyritykseen sovellettavan konsolidoidun valvonnan soveltamisalasta säädetään 6 luvun 2 §:n 3 momentissa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:ssä.

17 §

Ulkoistaminen

Tässä laissa *ulkoistamisella* tarkoitetaan sijoituspalveluyrityksen toimintaan liittyvää järjestelyä, jonka perusteella muu palvelun tarjoaja tuottaa sijoituspalveluyritykselle toiminnon tai palvelun, jonka sijoituspalveluyritys olisi muutoin itse suorittanut.

18 §

Ammattimainen ja ei-ammattimainen asiakas

Tässä laissa *ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan:

1) rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittavaa tai säänneltyä yhteisöä ja siihen rinnastettavaa ulkomaista viranomaisvalvonnassa olevaa:

a) sijoituspalveluyritystä;

b) luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua luottolaitosta;

c) sijoitusrahastolaissa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä;

d) kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettua pörssiä;

e) arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua arvopaperikeskusta, selvitysyhteisöä ja ulkomaista selvitysyhteisöä;

f) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua vakuutusyhtiötä;

g) työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä, eläkesäätiölaissa tarkoitettua eläkesäätiötä ja vakuutuskassalaissa tarkoitettua eläkekassaa;

h) 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettua yhteisöä;

i) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostavaa ja myyvää yritystä;

j) muuta kuin a—i alakohdassa tarkoitettua yhteisösijoittajaa;

2) suuryritystä, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa;

b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa;

c) omat varat ovat vähintään 2 000 000 euroa;

3) Suomen valtiota, Valtiokonttoria, Ahvenanmaan maakuntaa, ulkomaista valtiota ja osavaltiota sekä valtionvelkaa hoitavaa ulkomaista toimielintä;

4) Euroopan keskuspankkia, Suomen Pankkia ja siihen rinnastettavaa ulkomaista

keskuspankkia sekä Kansainvälistä valuuttarahastoa, Maailmanpankkia ja niihin rinnastettavaa muuta kansainvälistä yhteisöä tai organisaatiota;

5) yhteisösijoittajaa, jonka pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen;

6) muuta asiakasta, jota sijoituspalveluyritys 2 momentin perusteella kohtelee ammattimaisena asiakkaana.

Sijoituspalveluyritys voi kohdella muuta kuin 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua asiakasta ammattimaisena asiakkaana, jos se arvioi, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit ja jos asiakas lisäksi täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

1) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa neljän viimeksi kuluneen vuosineljänneksen aikana;

2) asiakkaan sijoitusvarallisuuden arvo on yli 500 000 euroa;

3) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalalla ammattimaisesti vähintään vuoden tehtävässä, joka edellyttää tietämystä suunnitelluista liiketoimista ja palveluista.

Tässä laissa *ei-ammattimaisella asiakkaalla* tarkoitetaan muuta asiakasta kuin 1 momentissa tarkoitettua ammattimaista asiakasta.

19 §

Hyväksyttävä vastapuoli

Tässä laissa *hyväksyttävällä vastapuolella* tarkoitetaan:

1) 18 §:n 1 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua asiakasta;

2) 18 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yritystä, joka on antanut suostumuksensa siihen, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena;

3) 18 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettua asiakasta, joka on pyytänyt, että sitä kohdellaan hyväksyttävänä vastapuolena sellaisissa palveluissa ja liiketoimissa, joiden osalta sitä voidaan pitää ammattimaisena asiakkaana.

20 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Finanssivalvonta siten kuin tässä laissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008) säädetään.

Finanssivalvonnan velvollisuudesta tehdä yhteistyötä kuluttaja-asiamiehen kanssa asiakkaansuojan valvonnassa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 5 luvussa.

2 luku

Oikeus tarjota sijoituspalvelua

1 §

Sijoituspalvelun tarjoamisen luvanvaraisuus

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa tarkoitetun toimiluvan saanut yritys sekä ulkomainen yritys, jolla on 4 tai 5 luvun mukainen lupa tai oikeus sijoituspalvelujen tarjoamiseen Suomessa.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen muun luvan nojalla

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, sijoituspalvelua saa tarjota suomalainen ja ulkomainen luottolaitos sekä suomalainen ja ulkomainen rahastoyhtiö.

Sen estämättä, mitä 1 §:ssä säädetään, monenkeskistä kaupankäyntiä saa järjestää kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettu pörssi.

Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 6 luvussa säädetään oikeudesta toimia sanotussa laissa tarkoitettuna tilinhoitajana.

Arvopaperikeskuksen ja arvo-osuustileistä annetussa laissa (827/1991) tarkoitetun omaisuudenhoitotilin tilinhaltijan toiminnasta arvopaperien säilyttäjänä säädetään erikseen.

3 §

Oheispalvelut

Sijoituspalveluyritys saa, myönnetyn toimiluvan mukaisesti, sijoituspalvelun lisäksi:

1) myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta;

2) tarjota yrityksille pääomarakenteita, liiketoimintastrategiaa ja muita niihin liittyviä kysymyksiä koskevaa neuvontaa sekä yritysten sulautumisia, yritysostoja ja muita yritysjärjestelyjä koskevaa neuvontaa ja palveluja;

3) tarjota sijoituspalveluun liittyvää valuuttapalvelua;

4) tuottaa ja levittää sijoitustutkimuksia, rahoitusanalyysejä sekä muita vastaavia rahoitusvälineillä käytävään kauppaan liittyviä yleisiä suosituksia;

5) tarjota rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskun takaamiseen tai järjestämiseen liittyviä palveluja;

6) tarjota sijoituspalveluja ja tässä momentissa tarkoitettuja palveluja vastaavia palveluja sellaisilla johdannaissopimusten kohde-etuuksilla, jotka eivät ole rahoitusvälineitä silloin, kun toiminta liittyy johdannaissopimuksilla harjoitettavaan toimintaan;

7) tarjota muuta kuin 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettua rahoitusvälineiden säilyttämistä;

8) harjoittaa muuta tässä momentissa tarkoitettuun toimintaan verrattavaa tai siihen läheisesti liittyvää toimintaa.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota toimeksiantojen välittämistä tai toteuttamista, omaisuudenhoitoa taikka sijoitusneuvontaa, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua sekä tätä sijoituskohdetta koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa. Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupaan sisältyy oikeus tarjota rahoitusvälineiden säilyttämistä, se saa tarjota myös muuta sijoituskohdetta kuin rahoitusvälinettä koskevaa toimiluvan mukaista palvelua.

4 §

Toiminimi

Muu yritys kuin sijoituspalveluyritys saa toiminimessään tai muutoin toiminnassaan käyttää nimitystä pankkiiri tai pankkiiriliike vain, jos on ilmeistä, että nimityksen käyttäminen ei viittaa harhaanjohtavasti sijoituspalveluyrityksen toimintaan.

3 luku

Sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntäminen ja peruuttaminen sekä merkittävien omistajien luotettavuus

1 §

Toimilupahakemus

Finanssivalvonta myöntää hakemuksesta toimiluvan sijoituspalvelun tarjoamiseen. Jos sijoituspalveluyrityksen on 11 luvun 1 §:n mukaan kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, jäljempänä *korvausrahasto*, Finanssivalvonnan on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto korvausrahastolta.

Hakemukseen on liitettävä riittävät selvitykset hakijasta sekä sijoituspalveluyrityksen:

1) omistuksesta;

2) johdosta ja tilintarkastajista;

3) sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;

4) taloudellisista toimintaedellytyksistä.

Säännöksiä hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

Jos toimilupaa hakeva yhteisö on toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saaneen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön tytäryritys tai tällaisen sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai vakuutusyhtiön emoyrityksen tytäryritys, hakemuksesta on pyydettävä ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen lausunto. Samoin menetellään, jos toimilupaa hakevan yhteisön määräämisvalta on samoilla luonnollisilla tai oikeushenkilöillä kuin tällaisessa sijoituspalveluyrityksessä, luottolaitoksessa tai vakuutusyhtiössä. Lausuntopyynnössä lausunnonantajaa on pyydettävä erityisesti arvioimaan osakkeenomistajien sopivuutta sekä saman ryhmän toisen yrityksen johtamiseen osallistuvien johtajien mainetta ja kokemusta sekä ilmoittamaan

edellä mainittuja seikkoja koskevat tiedot, joilla on merkitystä toimiluvan myöntämisen tai sijoituspalveluyrityksen valvonnan kannalta.

2 §

Toimilupapäätös

Toimilupaa koskeva hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen Helsingin hallinto-oikeuteen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Finanssivalvonnan on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Muilta osin valituksen tekemisestä ja käsittelystä säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Toimiluvassa on mainittava ne sijoituspalvelut sekä ne 2 luvun 3 §:ssä tarkoitetut oheispalvelut, joita sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota. Finanssivalvonta voi toimiluvan myöntämisen jälkeen sijoituspalveluyrityksen hakemuksesta muuttaa toimilupaa siinä mainittujen sijoituspalveluyritykselle sallittujen palvelujen osalta.

Finanssivalvonnalla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan sijoituspalveluyrityksen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

3 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on myönnettävä, jos saadun selvityksen perusteella voidaan varmistua, että sijoituspalveluyrityksen omistajat täyttävät 4 §:ssä säädetyt vaatimukset ja sijoituspalveluyritys talouden vakaudelle ja toiminnalle 6, 7, 9 ja 10 luvussa säädetyt vaatimukset.

Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ennen sen rekisteröimistä.

4 §

Sijoituspalveluyrityksen merkittävien omistajien luotettavuus

Sen, joka suoraan tai välillisesti omistaa vähintään kymmenen prosenttia sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai osuuden, joka tuottaa vähintään kymmenen prosenttia sen osakkeiden tuottamasta äänivallasta, on oltava luotettava.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton omistamaan sijoituspalveluyritystä; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton omistamaan sijoituspalveluyritystä.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa sijoituspalveluyrityksen omistajalle kuuluvan päätösvallan käyttämistä sijoituspalveluyrityksessä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

5 §

Toimilupa eurooppayhtiölle

Toimilupa on myönnettävä myös toisessa ETA-valtiossa vastaavan luvan saaneelle eurooppayhtiön (SE) säännöistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2157/2001, jäljempänä *eurooppayhtiöasetus*, tarkoitetulle eurooppayhtiölle, joka aikoo siirtää kotipaikkansa Suomeen asetuksen 8 artiklan mukaisesti. Finanssivalvonnan on pyydettävä lupahakemuksesta eurooppayhtiön kotivaltion arvopaperimarkkinoita valvovan Finanssivalvontaa vastaavan viranomaisen lausunto.

Sama koskee eurooppayhtiön perustamista sulautumalla siten, että vastaanottava yhtiö, jonka kotipaikka on toisessa valtiossa, rekisteröidään eurooppayhtiönä Suomessa.

6 §

Toimiluvan rekisteröinti

Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja korvausrahastolle.

Perustettavalle sijoituspalveluyritykselle ja kotipaikan Suomeen siirtävälle eurooppayhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla, kun yritys rekisteröidään.

7 §

Sijoituspalvelurekisteri

Finanssivalvonta pitää sijoituspalveluyrityksistä julkista rekisteriä, johon merkitään tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen sijoituspalveluyrityksellä on toimilupa.

8 §

Toiminnan aloittaminen

Sijoituspalveluyritys voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, sijoituspalveluyritys on rekisteröity.

9 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi sekä tiedoksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja korvausrahastolle.

4 luku

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §

Sivuliikkeen aloittaminen

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen Suomeen ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen ilmoitettua sivuliikkeen perustamisesta Finanssivalvonnalle.

Ilmoituksessa on oltava perustettavan sivuliikkeen yhteystiedot sekä riittävät tiedot:

1) rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista;

2) sivuliikkeen organisaatiorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä;

3) sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevista henkilöistä;

4) sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa Finanssivalvonnan päättämänä ajankohtana, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Finanssivalvonta sai 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

2 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ulkomaisella ETA-sijoituspalveluyrityksellä on oikeus tarjota oheispalvelua ainoastaan sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi aloittaa sijoituspalvelun tarjoamisen Suomessa, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta ilmoituksen rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus-

ja oheispalveluista sekä tiedot siitä, tarjotaanko palvelua sidonnaisasiamiehen välityksellä.

Jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys käyttää sijoituspalvelujen tarjoamisessa Suomessa sidonnaisasiamiestä, Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedot sidonnaisasiamiehen henkilöllisyydestä. Finanssivalvonnalla on oikeus julkistaa sidonnaisasiamiehen henkilöllisyys.

Ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys voi tarjota Suomeen sijoittautuneille sijoituspalveluyrityksille, luottolaitoksille tai muille henkilöille suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, kun Finanssivalvonta on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedot toiminnan aloittamisesta ja siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnalla on oikeus pyytää edellä mainitulta viranomaiselta tiedot niistä sijoituspalveluyrityksistä, luottolaitoksista ja muista henkilöistä, joille ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

3 §

Sivuliikkeen toiminnan ja rajat ylittävän sijoituspalvelun tarjoamisen rajoittaminen ja kieltäminen

Jos ulkomainen ETA-sijoituspalveluyritys jatkaa ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen toteuttamista toimenpiteistä huolimatta säännösten tai määräysten vastaista toimintaa Suomessa, Finanssivalvonnan on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sellaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi, joka vaarantaa sijoittajien suojan tai markkinoiden luotettavan toiminnan. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi estää uusien liiketoimien aloittamisen.

Finanssivalvonnan oikeuteen kieltää kokonaan tai osittain sivuliikkeen toiminnan jatkaminen ja sijoituspalvelujen tarjoaminen sovelletaan lisäksi, mitä Finanssivalvonnasta annetun lain 61 §:ssä säädetään.

5 luku

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen Suomeen

1 §

Sivuliikkeen toimiluvan hakeminen

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo Suomessa tarjota sijoituspalveluja, on haettava Finanssivalvonnalta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydettävä lausunto korvausrahastolta.

Hakemukseen on liitettävä tarpeelliset selvitykset sijoituspalveluyrityksen:

1) omistuksesta;
2) johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta;
3) hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta;
4) riskien hallinnasta;
5) vakavaraisuudesta, maksuvalmiudesta ja niiden hallinnasta;
6) sijoituspalveluyrityksen kotimaan lainsäädännöstä ja arvopaperimarkkinoiden valvonnasta.

Hakemukseen on liitettävä lisäksi tarpeelliset selvitykset sivuliikkeen hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, asiakkaiden tunnistamiseksi ja rahanpesun ja terrorismin ehkäisemiseksi noudatetuista menettelytavoista, sekä sivuliikkeen johdon ammattitaidosta ja luotettavuudesta.

Säännöksiä hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

2 §

Sivuliikkeen toimiluvan myöntäminen

Finanssivalvonnan on myönnettävä toimilupa kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeelle, jos:

1) sijoituspalveluyrityksen toiminta ei olennaisesti eroa suomalaiselle sijoituspalveluyritykselle sallitusta toiminnasta;
2) sijoituspalveluyritykseen sen kotivaltiossa sovellettava lainsäädäntö vastaa kan-

sainvälisesti hyväksyttyjä arvopaperimarkkinoiden valvontaa ja rahoitusjärjestelmän rikollisen hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia;

3) sijoituspalveluyrityksen vakavaraisuus, suuret asiakasriskit, maksuvalmius, sisäinen valvonta, riskienhallintajärjestelmät sekä omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus eivät olennaisesti poikkea tämän lain vaatimuksista;

4) sijoituspalveluyritystä muutoinkin valvotaan sen kotivaltiossa riittävän tehokkaasti;

5) sivuliikkeen hallinto ja toiminta on järjestetty terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti;

6) sivuliikkeen johtaja täyttää 7 luvun 22 §:ssä tarkoitetut vaatimukset.

Sivuliikkeen toimilupaa myönnettäessä on arvioitava sitä, vastaako sivuliikkeen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmä korvausrahaston tarjoaman suojan tasoa ja laajuutta. Toimilupaa myöntäessään Finanssivalvonta voi päättää sivuliikkeen jäsenyydestä korvausrahastossa.

Sivuliikkeen toimilupaa koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä 3 luvun 2 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimiluvasta annettavasta päätöksestä. Finanssivalvonnan on kymmenen työpäivän kuluessa toimilupahakemuksen vastaanottamisesta ilmoitettava hakijalle 3 luvun 2 §:n 1 momentissa tarkoitetusta määräajasta ja valitusmahdollisuudesta.

Sivuliikkeen toimilupa oikeuttaa harjoittamaan toimintaa yhdessä tai useammassa toimipaikassa.

3 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toimiluvan peruuttamisesta ja toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Finanssivalvonnan on lisäksi viipymättä peruutettava sivuliikkeen toimilupa, jos kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen kotivaltion viranomainen on peruuttanut sijoituspalveluyrityksen toimiluvan.

4 §

Sivuliikkeen toiminnan lopettaminen

Kun Finanssivalvonta peruuttaa kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toimiluvan, sivuliikkeen toiminta on välittömästi lopetettava. Mitä muualla laissa säädetään sivuliikkeen valvonnasta, sovelletaan sivuliikkeen valvontaan sen lopetettua toimintansa, kunnes 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehty sekä sijoituspalveluyrityksen velvoitteet sivuliikkeen asiakkaille on täytetty.

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen on viivytyksettä sen sivuliikkeen toiminnan lopettamisen jälkeen ilmoitettava sivuliikkeen asiakkaille, miten sivuliikkeen velvoitteet asiakkaille täytetään. Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset tässä momentissa tarkoitetusta menettelystä.

Mitä 1 momentissa säädetään sivuliikkeen valvonnasta ja 2 momentissa kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen ilmoitusvelvollisuudesta sekä mitä 2 momentissa säädetään Finanssivalvonnan toimivallasta antaa tarkempia määräyksiä, sovelletaan rajoitettaessa 3 §:ssä tai Finanssivalvonnasta annetun lain 27 §:ssä tarkoitetulla tavalla sivuliikkeen toimintaa.

5 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen tytäryritystä tai sivuliikettä perustamatta

Jos kolmannen maan sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sijoituspalvelua Suomessa perustamatta sivuliikettä tai tytäryritystä, sijoituspalveluyrityksen on haettava siihen lupa Finanssivalvonnalta.

Ennen luvan myöntämistä kolmannen maan valvontaviranomaisen ja Finanssivalvonnan välillä tulee olla allekirjoitettu kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen valvontaa koskeva Finanssivalvonnasta annetun lain 66 §:ssä tarkoitettu valvontapöytäkirja. Luvan myöntämisestä on muutoin voimassa, mitä 2 §:n 1 momentin 1—4 kohdassa ja 2 momentissa säädetään sivuliikkeen toimiluvan myöntämisestä.

Luvan peruuttamisesta ja luvan mukaisen

toiminnan rajoittamisesta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ssä. Lisäksi luvan peruuttamiseen sovelletaan, mitä 3 §:ssä säädetään sivuliikkeen toimiluvan peruuttamisesta.

II OSA

TOIMINTAEDELLYTYKSET JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

Vähimmäispääoma

Sijoituspalveluyrityksen osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna vain toimeksiantojen välittämistä, toimeksiantojen toteuttamista, omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa tai liikkeeseenlaskun järjestämistä, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisen sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalvelua yksinomaan hyödykemarkkinoihin liittyvillä 1 luvun 10 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, 8 kohdassa tarkoitetuilla hinnanerosopimuksilla tai 9 kohdassa tarkoitetuilla johdannaissopimuksilla, osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa.

Sellaisella sijoituspalveluyrityksellä, joka tarjoaa sijoituspalveluna ainoastaan sijoitusneuvontaa tai toimeksiantojen välittämistä ja jolla ei ole hallussaan asiakasvaroja, on oltava:

1) vähintään 50 000 euron osakepääoma;

2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 1 000 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 1 500 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Jos 4 momentissa tarkoitettua palvelua tarjoava sijoituspalveluyritys toimii vakuutusedustuksesta annetussa laissa (570/2005) tarkoitettuna vakuutusmeklarina, yrityksellä on oltava sen lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään:

1) vähintään 25 000 euron osakepääoma;

2) kaikissa ETA-valtioissa voimassa oleva vastuuvakuutus niiden vahinkojen korvaamiseksi, joista sijoituspalveluyritys on tämän lain mukaan vastuussa, jolloin vakuutuksen määrän on oltava vähintään 500 000 euroa vahinkoa kohti ja yhteensä 750 000 euroa kaikkien vahinkojen osalta vuotta kohti; tai

3) 1 kohdan mukaisen osakepääoman ja 2 kohdan mukaisen vastuuvakuutuksen yhdistelmä siten, että se kattaa 1 tai 2 kohdassa edellytetyn vastuun tason.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

2 §

Talouden vakaus ja sen valvonta

Sijoituspalveluyrityksen taloudellisiin toimintaedellytyksiin, taloudellisen aseman valvontaan sekä niitä koskevien poikkeuslupien antamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 5 ja 6 luvussa säädetään, lukuun ottamatta mainitun lain 44, 53, 66, 71, 80 ja 81 §:ää. Sovellettaessa mainitun lain 55 §:ää, siinä mainitun 44 §:n sijasta sovelletaan tämän luvun 1 §:ää.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta 1 §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitettuun sijoituspalveluyritykseen.

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:ssä säädetään konsolidoidun taloudellisen aseman valvonnasta, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka emoyritys on ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos taikka tällaisessa valtiossa oleva omistusyhteisö, joka on samalla ETA-valtiossa toimiluvan saaneen luottolaitoksen emoyritys ja edellyttäen, että luottolaitosta valvotaan sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella.

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 67—69 §:ssä säädetään, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, joka harjoittaa ainoastaan

tämän lain 1 luvun 11 §:n 1, 2, 4, 5, 7 tai 9 kohdassa tarkoitettua toimintaa.

3 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään sijoituspalveluyritysten osalta:

1) luottolaitostoiminnasta annetun lain 49 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista johdon ja henkilöstön palkitsemista koskevista periaatteista ja menettelytavoista;

2) luottoriskin omien varojen vähimmäismäärän laskemiseen sovellettavista varojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten riskikertoimista sekä taseen ulkopuolisten sitoumusten luottovasta-arvokertoimista käytettäessä luottolaitostoiminnasta annetun lain 58 §:n mukaista vakiomenetelmää;

3) eristä, jotka saadaan jättää huomioon ottamatta laskettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 69 §:ssä tarkoitettuja asiakasriskirajoituksia;

4) luottolaitosdirektiivin VII liitteen 2 osan 12 ja 15 kohdan ja 4 osan 44, 48, 66, 71, 86 ja 95 kohdan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 59 §:ää;

5) luottolaitosdirektiivin VIII liitteen 1 osan 15—17, 20 ja 21 kohdan sekä mainitun liitteen 3 osan 72, 73 ja 89 kohdan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 59 §:ää;

6) omien varojen direktiivin 19 artiklan huomioon ottamisesta sovellettaessa luottolaitostoiminnasta annetun lain 64 §:ää.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään lisäksi, jollei luottolaitostoiminnasta annetun lain 93 §:stä muuta johdu, siitä, milloin sijoituspalveluyrityksen toisessa ETA-valtiossa olevalta velalliselta olevat saamiset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset tai sijoituspalveluyrityksen toisessa ETA-valtiossa olevat varat tai vakuudet saadaan ottaa huomioon luottolaitostoiminasta annetun lain 55 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa edellä tarkoitetussa toisessa valtiossa sovellettavien säännösten ja määräysten mukaisesti.

4 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa luottolaitosdirektiivin ja omien varojen direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät tarkemmat määräykset 2 §:ssä tarkoitetuista sijoituspalveluyrityksen taloudellisista toimintaedellytyksistä.

Finanssivalvonta voi määrätä, että sen estämättä, mitä 3 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetään, sijoituspalveluyrityksen toisessa ETA-valtiossa olevalta velalliselta oleviin saamisiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin, tällaisessa valtiossa oleviin varoihin taikka saamisiin tai sitoumuksiin, joiden vakuus on toisessa ETA-valtiossa, sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omien varojen vähimmäismäärää laskettaessa tällaisessa toisessa valtiossa sovellettavien säännösten ja määräysten mukaista riskiluokitusta tai -kerrointa, joka on ankarampi kuin mitä 3 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädetään. Tässä momentissa tarkoitettu määräys voidaan antaa, jos siihen on edellä tarkoitetun valtion erityisiin oloihin perustuva, tehokkaan valvonnan edellyttämä painava syy.

7 luku

Sijoituspalveluyrityksen toiminnan järjestäminen

1 §

Toimipaikka ja pääkonttori

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa.

Sijoituspalveluyrityksen pääkonttorin on oltava Suomessa.

2 §

Sijoituspalveluyrityksen sidonnaisuus

Sijoituspalveluyrityksen ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus ei saa estää sijoituspalveluyrityksen tehokasta valvontaa.

Tehokasta valvontaa eivät myöskään saa estää tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat kolmannen maan säännökset ja hallinnolliset määräykset.

Merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitetaan tässä laissa, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 37 §:n 2—4 momentissa säädetään.

Toimiluvan myöntämisen jälkeen toimilupahakemuksessa ilmoitetuissa sidonnaisuutta koskevissa tiedoissa tapahtuneet muutokset on välittömästi ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

3 §

Omien osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen ja debentuurien hankintaa koskevat rajoitukset

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa antaa lainaa omien ja emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseen taikka ottaa niitä pantiksi ainoastaan 2 ja 3 momentissa säädetyin rajoituksin. Vakuuden asettaminen sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen varoista edellä tarkoitetun lainan maksamisesta rinnastetaan lainan antamiseen.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa, jollei 3 momentista muuta johdu, osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 10 §:n 1 momentin sekä velkakirjalain (622/1947) 34 §:n 3 momentin säännösten estämättä antaa lainaa omien tai emoyrityksen osakkeiden ja osuuksien hankkimiseksi ja ottaa niitä pantiksi, jos:

1) ne ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;

2) lainan antaminen tai pantin ottaminen kuuluu sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen tavanomaiseen liiketoimintaan; ja

3) laina on annettu taikka pantti otettu sijoituspalveluyrityksen toiminnassa noudatetuin tavanomaisin ehdoin.

Sijoituspalveluyritys ja sen konsolidointiryhmään kuuluva yritys saa ottaa pantiksi omia ja emoyrityksen osakkeita ja osuuksia niiden merkinnän rahoittamiseksi annetun lainan vakuudeksi enintään määrän, joka vastaa nimellisarvoltaan yhtä kymmenesosaa lainan antaneen yrityksen, tai jos pantiksi on otettu lainan antaneen yrityksen emoyrityksen osakkeita tai osuuksia, emoyrityksen sidotusta pääomasta.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään omista ja emoyrityksen osakkeista ja osuuksista, sovelletaan vastaavasti omiin ja emoyrityksen pääomasijoituksiin, pääomalainoihin, debentuureihin ja muihin sitoumuksiin, joilla on huonompi etuoikeus kuin liikkeeseenlaskijan muilla veloilla.

4 §

Sijoituspalvelun tai muun merkittävän toiminnon ulkoistaminen

Sijoituspalveluyritys voi ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon, jos ulkoistaminen ei haittaa sijoituspalveluyrityksen riskien hallintaa, sisäistä valvontaa eikä sijoituspalveluyrityksen liiketoiminnan taikka toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon hoitamista. Sijoituspalvelun tarjoamisen tai sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävän muun toiminnon ulkoistaminen ei saa haitata sijoituspalveluyrityksen toiminnan valvontaa. Ulkoistamisesta huolimatta sijoituspalveluyritys vastaa tästä laista johtuvien velvoitteidensa täyttämisestä.

Toiminto on sijoituspalveluyrityksen toiminnan kannalta merkittävä, jos virhe tai puute sen suorittamisessa voi haitata olennaisesti sijoituspalveluyrityksen toimintaa koskevien lakien, niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten tai sijoituspalveluyrityksen toimiluvan ehtojen noudattamista taikka sijoituspalveluyrityksen taloudellista asemaa tai sijoituspalvelun tarjoamisen jatkuvuutta.

Sijoituspalvelun tai merkittävän muun toiminnon ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta käy ilmi toimeksiannon sisältö ja sopimuksen voimassaoloaika.

Sijoituspalveluyrityksen, joka toimiluvan myöntämisen jälkeen aikoo ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon muulle kuin sa-

maan konsolidointiryhmään kuuluvalle, on ilmoitettava ulkoistamisesta etukäteen Finanssivalvonnalle. Sijoituspalveluyrityksen ja ulkoistettua toimintaa hoitavan välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Finanssivalvonnalle.

Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttämisestä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säädetään 9 luvun 2 §:ssä.

5 §

Ulkoistamisen edellytykset

Sijoituspalveluyrityksen on toimittava huolellisesti, kun se ulkoistaa sijoituspalvelun tarjoamisen tai toimintansa kannalta merkittävän muun toiminnon. Jos sijoituspalveluyritys ulkoistaa toimiluvanvaraista toimintaa, ulkoistettua toimintaa hoitavalla on oltava tähän tarvittava toimilupa.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että se saa ulkoistettua toimintaa hoitavalta jatkuvasti sijoituspalveluyrityksen viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot ja että sillä on oikeus luovuttaa tiedot edelleen Finanssivalvonnalle.

6 §

Omaisuudenhoidon ulkoistaminen kolmanteen maahan

Sijoituspalveluyrityksen, joka ulkoistaa eiammattimaiselle asiakkaalle tarjotun omaisuudenhoitopalvelun kolmannessa maassa toimivalle palvelun tarjoajalle, on varmistettava, että:

1) sillä on kotivaltiossaan tarvittava toimilupa tai se on kotivaltiossaan rekisteröity omaisuudenhoitopalvelun tarjoamista varten ja että se on vakavaraisuusvalvonnan alainen; ja

2) Finanssivalvonnalla on kyseisen kolmannen maan valvontaviranomaisen kanssa valvontayhteistyötä koskeva sopimus.

Vaikka 1 momentissa säädetyt edellytykset eivät täyty, sijoituspalveluyritys voi kuitenkin ulkoistaa omaisuudenhoitopalvelun, jos yritys ilmoittaa ulkoistamisesta Finanssivalvonnalle etukäteen eikä Finanssivalvonta vastusta sitä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

Finanssivalvonnan on julkistettava luettelo niistä kolmannen maan valvontaviranomaisista, joiden kanssa sillä on 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu valvontayhteistyötä koskeva sopimus. Finanssivalvonnan on laadittava ja julkistettava periaatteet, joita se noudattaa soveltaessaan 2 momentin säännöstä.

7 §

Sidonnaisasiamies

Sijoituspalveluyritys voi tarjota 2 momentissa tarkoitettuja palveluja sidonnaisasiamiehen välityksellä. Sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Sidonnaisasiamies voi toimia vain yhden sijoituspalveluyrityksen lukuun.

Sidonnaisasiamies voi:

1) vastaanottaa ja välittää sijoitus- ja oheispalveluihin tai rahoitusvälineisiin liittyviä asiakkaiden ohjeita ja toimeksiantoja;

2) välittää rahoitusvälineitä asiakkaille;

3) antaa sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja tai rahoitusvälineitä koskevaa neuvontaa asiakkaille;

4) markkinoida sijoituspalveluyrityksen tarjoamia sijoitus- ja oheispalveluja asiakkaille.

Sijoituspalveluyrityksen on käytettävissä olevin keinoin varmistuttava siitä, että sidonnaisasiamies on hyvämaineinen ja riittävän ammattitaitoinen toiminnan harjoittamiseen. Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava, että sidonnaisasiamies ilmoittaa asiakkaalle toimivansa edustamansa sijoituspalveluyrityksen lukuun sidonnaisasiamiehenä.

Sidonnaisasiamies voi käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä sijoituspalveluyrityksen lukuun ja vastuulla. Jos sidonnaisasiamies toimii sijoituspalveluyrityksen lukuun toisessa ETA-valtiossa, edellytyksenä on kuitenkin, että kyseinen valtio sallii sidonnaisasiamiestä vastaavan asiamiehen käsitellä asiakkaan rahavaroja tai rahoitusvälineitä.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä julkista rekisteriä sidonnaisasiamiehistään. Rekisteriin on merkittävä luonnollisen henkilön täydellinen nimi, asuinpaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Jos

asiamies on oikeushenkilö, rekisteriin merkitään sen nimi, yritys- tai yhteisötunnus, kotipaikka ja sen toimipaikan osoite, jossa toimintaa harjoitetaan. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta siitä lukien, kun peruste tietojen merkitsemiseen rekisteriin on päättynyt. Sijoituspalveluyrityksen on viipymättä ilmoitettava käyttämänsä sidonnaisasiamiehet Finanssivalvonnalle.

Jos sidonnaisasiamies on sijoittautunut sellaiseen ETA-valtioon, joka ei salli kyseisessä valtiossa toimiluvan saaneiden sijoituspalveluyritysten käyttää sidonnaisasiamiestä vastaavaa asiamiestä, sidonnaisasiamies on merkittävä Finanssivalvonnan pitämään rekisteriin. Tähän rekisteriin on merkittävä vastaavat tiedot kuin sijoituspalveluyrityksen ylläpitämään 5 momentin mukaiseen rekisteriin. Finanssivalvonnan pitämään rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta siitä lukien, kun peruste tietojen merkitsemiseen rekisteriin on päättynyt.

8 §

Riskien hallinta, sisäinen valvonta ja toiminnan muu järjestäminen

Sijoituspalveluyrityksen toiminta on järjestettävä sen liiketoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen luotettavalla tavalla. Sijoituspalveluyrityksen on asianmukaisin toimin varmistettava toimintaansa liittyvien riskien hallinta, sisäisen valvontansa toimivuus ja toimintansa jatkuvuus kaikissa tilanteissa.

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja vastaavat siitä, että sijoituspalveluyritys täyttää tästä laista johtuvat velvoitteensa.

9 §

Varautumisvelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna rahoitusvälineiden säilyttämistä, tulee varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös poikkeusoloissa osallistumalla rahoitusmarkkinoiden valmiussuunnitteluun ja valmistelemalla etukäteen poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa sekä muin toimenpitein.

Jos 1 momentista aiheutuvat tehtävät edellyttävät sellaisia toimenpiteitä, jotka selvästi poikkeavat tavanomaisena pidettävästä sijoituspalveluyrityksen toiminnasta ja joista aiheutuu olennaisia lisäkustannuksia, tällaiset kustannukset voidaan korvata huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitetusta huoltovarmuusrahastosta.

10 §

Eturistiriitatilanteiden hallinta

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi sekä niiden syntyessä kohdeltava asiakasta hyvän tavan mukaisesti.

Jos eturistiriitatilannetta ei voida välttää, sijoituspalveluyrityksen on annettava 10 luvun 1 §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla asiakkaalle riittävät tiedot eturistiriidan luonteesta tai sen syistä ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista.

11 §

Henkilökohtaiset liiketoimet

Sijoituspalveluyrityksen on riittävin toimenpitein pyrittävä estämään vaikuttavassa asemassa olevan ryhtyminen henkilökohtaisiin liiketoimiin, jos siitä voi aiheutua eturistiriita sellaisen liiketoimen tai palvelun kanssa, johon hän osallistuu asemansa vuoksi, jos hänellä on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua sisäpiirintietoa taikka jos hänellä on sijoituspalveluyrityksen asiakkaita tai niiden liiketoimia koskevaa luottamuksellista tietoa. Tällaisen tiedon luottamuksellisuus on pyrittävä muutoinkin turvaamaan.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot henkilökohtaisista liiketoimista. Sijoituspalveluyrityksen on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys siitä, miten sijoituspalveluyritys on valvonut henkilökohtaisia

liiketoimia koskevien säännösten, määräysten ja sijoituspalveluyrityksen sisäisten ohjeiden noudattamista, ja siitä, mihin toimenpiteisiin sijoituspalveluyritys on ryhtynyt, jos sanottuja säännöksiä, määräyksiä tai ohjeita ei ole noudatettu.

Tässä laissa *vaikuttavassa asemassa* olevalla tarkoitetaan:

1) sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka yrityksen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen;

2) 7 §:ssä tarkoitettua sidonnaisasiamiestä ja, jos tämä on yhtiö tai yhteisö, sen hallituksen tai siihen verrattavan toimielimen jäsentä, toimitusjohtajaa ja muuta ylimpään johtoon kuuluvaa henkilöä sekä työntekijää tai muuta luonnollista henkilöä, joka sidonnaisasiamiehen valvonnassa osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen;

3) luonnollista henkilöä, joka osallistuu sijoituspalveluyrityksen tai sidonnaisasiamiehen ulkoistamaan sijoituspalvelun tarjoamiseen.

Tässä laissa *henkilökohtaisella liiketoimella* tarkoitetaan vaikuttavassa asemassa olevan kaupankäyntiä tai hänen lukuunsa tapahtuvaa kaupankäyntiä rahoitusvälineellä, jos:

1) vaikuttavassa asemassa oleva toimii asemansa, toimensa tai tehtävänsä ulkopuolella; tai

2) kaupankäynti tapahtuu vaikuttavassa asemassa olevan henkilön, hänen perheenjäsenensä tai hänen kanssaan muussa läheisessä suhteessa olevan lukuun, taikka sellaisen henkilön lukuun, jonka kaupankäynnin tuloksesta vaikuttavassa asemassa oleva saa muuta olennaista etua kuin kaupan toteutuksesta saatavan maksun tai palkkion.

12 §

Määräysvallan hankkiminen kolmannessa maassa sijaitsevassa yrityksessä

Sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, jos se aikoo hankkia kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettua määräysvaltaa sellaisessa luottolaitoksessa, sijoituspalveluyrityksessä, rahastoyhtiössä taikka vakuutusyhtiössä, jonka kotipaikka on kolmannessa maassa.

Finanssivalvonta voi kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta kieltää määräysvallan hankinnan, jos hankinnan kohteena olevaan yritykseen sovellettavat lait, asetukset tai hallinnolliset määräykset olennaisesti vaikeuttaisivat sijoituspalveluyrityksen tai sen konsolidointiryhmän tehokasta valvontaa.

13 §

Sijoituspalveluyrityksen kuuluminen ulkomaiseen konsolidointiryhmään tai ulkomaiseen rahoitus- ja vakuutusryhmittymään

Jos sijoituspalveluyritys kuuluu sellaiseen konsolidointiryhmään, jonka ylin emoyritys sijaitsee kolmannessa maassa, sijoituspalveluyrityksen toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) ulkomaan viranomaisella on riittävä toimivalta valvoa koko konsolidointiryhmää vastaavalla tavalla kuin tässä laissa säädetään; tai

2) konsolidoitu vakavaraisuus, konsolidoidut suuret asiakasriskit, konsolidointiryhmän sisäinen valvonta ja riskienhallintamenetelmät sekä omistusyhteisön omistajien ja johdon sopivuus ja luotettavuus vastaavat tämän lain mukaisia vaatimuksia.

Finanssivalvonnan on tehtävä päätös siitä, täyttääkö sijoituspalveluyritys 1 momentin mukaiset vaatimukset, jos sijoituspalveluyrityksellä ei ole emoyritystä toisessa ETA-valtiossa ja sijoituspalveluyrityksen taseen loppusumma on suurempi kuin sijoituspalveluyrityksen emoyrityksen minkään toisen sellaisen ulkomaisen tytärluottolaitoksen tai suomalaista sijoituspalveluyritystä vastaavan ulkomaisen tytäryrityksen taseen loppusumma, jonka kotipaikka on toisessa ETA-valtiossa.

Finanssivalvonnan on ennen 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä pyydettävä lausunto 1 momentissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvien, toisessa ETA-valtiossa säänneltyjen ulkomaisten luottolaitosten ja suomalaista sijoituspalveluyritystä vas-

taavien yritysten valvonnasta vastaavilta ulkomaan viranomaisilta, Euroopan pankkiviranomaiselta ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselta. Finanssivalvonnan on tehtyään 2 momentissa tarkoitetun päätöksen ilmoitettava siitä näille viranomaisille sekä Euroopan komissiolle.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta sijoituspalveluyritykseen, jonka konsolidoidusta valvonnasta vastaa ulkomainen ETA-valvontaviranomainen, jos tämä viranomainen on katsonut, että konsolidointiryhmä täyttää 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Mitä 1 momentissa säädetään konsolidointiryhmästä, sovelletaan vastaavasti rahoitus- ja vakuutusryhmittymään.

14 §

Osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Sen, joka aikoo suoraan tai välillisesti hankkia sijoituspalveluyrityksen osakkeita, on ilmoitettava siitä etukäteen Finanssivalvonnalle, jos:

1) hänen omistuksensa hankinnan johdosta olisi vähintään 10 prosenttia sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta;

2) hänen omistuksensa olisi niin suuri, että se vastaisi vähintään 10:tä prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta; tai

3) hänen omistuksensa muutoin oikeuttaisi käyttämään 2 kohdassa tarkoitettuun omistukseen rinnastettavaa tai muutoin merkittävää vaikutusvaltaa sijoituspalveluyrityksen hallinnossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettua omistusta aiotaan lisätä vähintään 20, 30 tai 50 prosenttiin sijoituspalveluyrityksen osakepääomasta tai omistus vastaisi samansuuruista osuutta kaikkien osakkeiden tuottamasta äänivallasta tai sijoituspalveluyrityksestä tulisi tytäryritys, myös tästä hankinnasta on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle.

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 4 §:ssä ja 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopaperien liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muutoin vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus on tehtävä myös, jos omistettujen osakkeiden määrä laskee jonkin 1 tai 2 momentissa säädetyn omistusrajan alapuolelle tai sijoituspalveluyritys lakkaa olemasta ilmoitusvelvollisen tytäryritys.

Sijoituspalveluyrityksen ja sen omistusyhteisön on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vähintään kerran vuodessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen omistusosuuksien omistajat ja omistusten suuruudet sekä ilmoitettava viivytyksettä tietoonsa tulleet omistusosuuksien muutokset.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta on käytävä ilmi tarpeelliset tiedot ja selvitykset:

1) ilmoitusvelvollisesta sekä hänen luotettavuudestaan ja taloudellisesta tilanteestaan;

2) ilmoitusvelvollisen omistuksesta ja muista sidonnaisuuksista sijoituspalveluyrityksessä;

3) hankintaa koskevista sopimuksista, hankinnan rahoituksesta ja, 2 momentissa tarkoitetussa tapauksessa, omistuksen tavoitteista.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin ilmoituksiin liitettävistä tiedoista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Osakkeiden hankintaa koskeva rajoitus

Finanssivalvonnan oikeudesta kieltää 14 §:ssä tarkoitettu omistusosuuden hankinta säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:ssä ja kieltopäätöksen antamista koskevasta menettelystä mainitun lain 32 b §:ssä.

Ennen Finanssivalvonnasta annetun lain 32 b §:ssä säädetyn määräajan päättymistä ilmoitusvelvollinen saa hankkia 14 §:ssä tarkoitetut osakkeet vain, jos Finanssivalvonta on antanut siihen suostumuksensa.

16 §

Sijoituspalveluyrityksen ja omistusyhteisön johtaminen

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen, toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon tulee johtaa sijoituspalveluyritystä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä muun ylimpään johtoon kuuluvan on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Näillä henkilöillä on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Luotettavana ei pidetä sitä, joka on:

1) viiden arviota edeltäneen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen arviota edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi, toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi taikka muuhun ylimpään johtoon kuuluvaksi; taikka

2) muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton 1 kohdassa tarkoitettuun tehtävään.

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tuomio ei ole saanut lainvoimaa, tuomittu voi kuitenkin jatkaa 1 momentissa tarkoitetussa tehtävässä, jos sitä on hänen aikaisempi toimintansa, tuomioon johtaneet olosuhteet ja muut asiaan vaikuttavat seikat kokonaisuutena arvioiden pidettävä ilmeisen perusteltuna.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettuja johtotehtävissä toimivia koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle.

Mitä tässä pykälässä säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan vastaavasti omistusyhteisöön.

17 §

Velvollisuus tehdä sisäpiiri-ilmoitus

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisen on ilmoitettava säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevia osakkeita ja sellaisia rahoitusvälineitä, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella, koskevat tiedot 19 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteriin siten kuin 18 §:ssä säädetään, jäljempänä *sisäpiiri-ilmoitus*.

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisellä tarkoitetaan:

1) sijoituspalveluyrityksen hallituksen ja hallintoneuvoston jäsentä ja varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan varamiestä sekä tilintarkastajaa, varatilintarkastajaa ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilöä, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

2) sijoituspalveluyrityksen palveluksessa olevaa henkilöä, jonka tehtävänä on 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskeva sijoitustutkimus, joka päätehtävänään osallistuu sijoituspalvelun tarjoamiseen tai joka muutoin saa säännöllisesti haltuunsa tällaisia osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa sisäpiiritietoa.

Sijoituspalvelua tarjoavan luottolaitoksen hallintoneuvoston jäsenen ja varajäsenen, hallituksen varajäsenen sekä tilintarkastajan, varatilintarkastajan ja sellaisen tilintarkastusyhteisön toimihenkilön, joka on päävastuussa luottolaitoksen tilintarkastuksesta, on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus ainoastaan, jos hän saa säännöllisesti haltuunsa 1 momentissa tarkoitettuja osakkeita tai rahoitusvälineitä koskevaa arvopaperimarkkinalain 12 luvun 2 §:ssä tarkoitettua sisäpiirintietoa.

18 §

Sisäpiiri-ilmoitus

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisen on tehtävä sisäpiiri-ilmoitus neljäntoista päivän kuluessa siitä, kun hänet on nimitetty 17 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä.

Sisäpiiri-ilmoituksessa on mainittava:

1) vajaavaltainen, jonka edunvalvoja sisäpiiriläinen on;

2) yhteisö tai säätiö, jossa sisäpiiriläisellä tai 1 momentissa tarkoitetulla vajaavaltaisella on suoraan tai välillisesti määräysvalta;

3) omistamansa sekä 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat säännellyllä

markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena Suomessa olevat osakkeet ja sellaiset rahoitusvälineet, joiden arvo määräytyy kyseisten osakkeiden perusteella.

Sisäpiiriläisen on tehtävässä ollessaan seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle:

1) 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetuilla osakkeilla ja rahoitusvälineillä tehdyt hankinnat ja luovutukset, kun omistuksen muutos on vähintään 5 000 euroa;

2) muut tässä pykälässä tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuvat muutokset.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa siltä osin kuin ne koskevat asunto-osakeyhtiötä, asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) 28 luvun 2 §:ssä tarkoitettua keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä, aatteellista tai taloudellista yhdistystä taikka voittoa tavoittelematonta yhteisöä. Jos yhteisö käy säännöllisesti kauppaa rahoitusvälineellä, sitä koskevat tiedot on kuitenkin ilmoitettava.

Ilmoitukseen on sisällytettävä asianomaisen henkilön, yhteisön tai säätiön yksilöimiseksi tarvittavat tiedot sekä osakkeita ja muita rahoitusvälineitä koskevat tiedot.

Jos 2 momentin 3 kohdassa tarkoitetut osakkeet tai rahoitusvälineet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, sijoituspalveluyritys voi järjestää menettelyn, jossa tiedot saadaan arvo-osuusjärjestelmästä. Tällöin ei erillisiä ilmoituksia ole tehtävä.

19 §

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä 18 §:ssä tarkoitetuista sisäpiiri-ilmoituksista rekisteriä (*sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri*), josta ilmenevät kunkin sisäpiiriläisen kohdalla sisäpiiriläisen, 18 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun vajaavaltaisen ja 2 kohdassa tarkoitetun yhteisön tai säätiön omistamat sanotussa momentissa tarkoitetut osakkeet ja rahoitusvälineet sekä eriteltyinä hankinnat ja luovutukset.

Jos ilmoitukset tehdään 18 §:n 6 momentin mukaisesti, sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri voidaan tältä osin muodostaa arvo-osuusjärjestelmästä saatavista tiedoista.

Sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisterin ylläpito on järjestettävä luotettavalla tavalla. Rekisteriin merkityt tiedot on säilytettävä viisi vuotta tiedon merkitsemisestä. Jokaisella on oikeus saada kulujen korvaamista vastaan otteita ja jäljennöksiä rekisterin tiedoista. Luonnollisen henkilön henkilötunnus ja osoite sekä muun luonnollisen henkilön kuin sisäpiiriläisen nimi eivät kuitenkaan ole julkisia.

Sijoituspalveluyrityksen on vuosittain toimitettava Finanssivalvonnalle selvitys sisäpiirirekisterin ylläpidon järjestämisestä, sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisten ilmoitusvelvollisuuden valvonnasta ja siitä, mihin toimenpiteisiin sijoituspalveluyritys on ryhtynyt, jos sisäpiiri-ilmoitusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai sijoituspalveluyrityksen sisäisiä ohjeita ei ole noudatettu.

20 §

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen varautumisvelvollisuus

Mitä 9 §:ssä säädetään varautumisesta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, koskee vastaavasti ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä. Edellä 9 §:n 1 momentissa säädetty velvoite ei kuitenkaan koske ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikettä, jos se on sijoituspalveluyrityksen kotivaltion lainsäädännön nojalla varmistanut tehtäviensä hoitamisen poikkeusoloissa 9 §:n 1 momenttia vastaavalla tavalla ja esittänyt siitä Finanssivalvonnalle riittävän selvityksen.

21 §

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnan järjestäminen

Mitä 4 §:n 3 ja 4 momentissa säädetään ulkoistamisesta, 5 §:ssä ulkoistamisen edellytyksistä, 8 §:ssä riskien hallinnasta, sisäisestä valvonnasta ja toiminnan muusta järjestämisestä, 9 §:ssä varautumisesta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta, 10 §:ssä eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:ssä henkilökohtaisista liiketoimista, sovelletaan vastaavasti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

Kolmannen maan sijoituspalveluyritys ei saa Suomessa harjoittamassaan toiminnassa ottaa niin suurta riskiä, että se vaarantaa sivuliikkeen asiakkaiden edut.

22 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johto

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toiminnasta vastaa sivuliikkeen johtaja, joka myös edustaa sijoituspalveluyritystä sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa.

Sivuliikkeen johtajana ei voi olla oikeushenkilö eikä alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa. Liiketoimintakiellon vaikutuksesta kelpoisuuteen säädetään liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985).

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtajaan sovelletaan lisäksi, mitä 16 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksen toimitusjohtajasta.

23 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset:

1) 4 §:ssä tarkoitetussa ulkoistamista koskevassa sopimussuhteessa tapahtuvia merkittäviä muutoksia koskevan ilmoituksen sisällöstä;

2) 5 §:ssä tarkoitetuista ulkoistamisen edellytyksistä;

3) 8 §:ssä tarkoitetusta toiminnan järjestämisestä;

4) 10 §:ssä tarkoitettujen eturistiriitatilanteiden hallintaan liittyvistä menettelytavoista;

5) 11 §:ssä tarkoitetuista henkilökohtaisista liiketoimista.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 11 §:n 2 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle, 18 §:ssä tarkoitetun sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta, 19 §:ssä tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta sekä 19 §:n 4 momentissa tarkoitetusta selvityksestä ja sen toimittamisesta Finanssivalvonnalle.

8 luku

Tilinpäätös ja tilintarkastus

1 §

Tilinpäätös, toimintakertomus ja osavuosikatsaus

Sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, toimintakertomukseen ja osavuosikatsaukseen sekä niitä koskevien ohjeiden, lausuntojen ja poikkeuslupien antamiseen sovelletaan vastaavasti, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 146—157 §:ssä säädetään.

2 §

Tilintarkastus sekä erityinen tarkastus ja tarkastaja

Tilintarkastuksesta ja tilintarkastajista sekä erityisen tarkastuksen ja tarkastajan määräämisestä säädetään tilintarkastuslaissa (459/2007) ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 158—160 §:ssä.

3 §

Asetuksenantovaltuus

Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset rahoitusvälineiden ja muussa kuin omassa käytössä olevan kiinteistöomaisuuden ja niiden arvonmuutosten merkitsemisestä sijoituspalveluyrityksen tilinpäätökseen, tase- ja tuloslaskelmakaavoista, rahoituslaskelmasta, taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitetiedoissa ja toimintakertomuksessa annettavista tiedoista, konsernitaseen ja konsernituloslaskelman kaavoista ja konsernin rahoituslaskelmasta, konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernin rahoituslaskelman liitetiedoissa annettavista tiedoista sekä tase-erittelyistä ja liitetietojen erittelyistä.

4 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöksen laatimisesta. Määräyksissä voidaan rajoittaa sellaisten korko- ja vuokratulojen kirjaamista tilikauden tuotoksi, jotka perustuvat sellaisiin saamisiin tai rahoitusleasingsopimuksiin, joiden erääntyneet korot, lyhennykset taikka vuokrat ovat olleet tilinpäätöshetkellä maksamatta Finanssivalvonnan määräyksessä tarkoitettua määräaikaa kauemmin taikka velallisen todetun maksukyvyttömyyden johdosta todennäköisesti jäävät maksamatta. Ennen määräyksen antamista Finanssivalvonnan on pyydettävä siitä valtiovarainministeriön ja kirjanpitolautakunnan lausunto.

9 luku

Asiakasvarojen säilyttäminen ja muu käsittely

1 §

Asiakasvarojen säilyttäminen

Sijoituspalveluyrityksen on järjestettävä sen hallintaan luovutettujen asiakkaan rahoitusvälineiden ja rahavarojen (*asiakasvarat)* säilyttäminen ja käsittely luotettavalla tavalla.

Sijoituspalveluyrityksen on asiakasvarojen säilyttämisessä ja käsittelyssä erityisesti huolehdittava siitä, että sijoituspalveluyrityksen varat pidetään selkeästi erillään asiakasvaroista.

Sijoituspalveluyrityksen on pidettävä luotettavasti kirjaa asiakasvaroista siten, että kunkin asiakkaan asiakasvarat ovat riittävästi eriteltyinä muiden asiakkaiden varoista.

Asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvästä tiedonantovelvollisuudesta säädetään 10 luvun 5 §:ssä.

2 §

Asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttäminen ulkopuolisen säilyttäjän hallussa

Sijoituspalveluyrityksen, joka säilyttää asiakkaan rahoitusvälineitä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, on noudatettava riittävää huolellisuutta säilyttäjän valitsemisessa.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä asiakkaan rahoitusvälineitä Finanssivalvonnan, ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen tai kolmannen maan valvontaviranomaisen valvottavana olevan yhteisön hallussa, jos se on mahdollista.

Sijoituspalveluyrityksen on riittävästi varmistuttava siitä, että ulkopuolisen säilyttäjän hallussa säilytetyt asiakkaan rahoitusvälineet erotetaan sijoituspalveluyritykselle ja säilyttäjälle kuuluvista rahoitusvälineistä.

3 §

Asiakkaan rahavarojen sijoittaminen

Sijoituspalveluyrityksen on sijoitettava asiakkaan rahavarat viipymättä tilille keskuspankkiin, talletuspankkiin tai muussa valtiossa toimiluvan saaneeseen talletusten vastaanottamiseen oikeutettuun luottolaitokseen. Asiakkaan rahavarat voidaan sijoittaa myös ETA-valtiossa rekisteröidyn sijoitusrahastodirektiivin edellytykset täyttävän tai muutoin valvonnan kohteena olevan rahamarkkinarahaston rahasto-osuuksiin, jollei asiakas ole sitä kieltänyt.

Jos asiakkaan rahavarat sijoitetaan muulla tavalla kuin tilille keskuspankkiin, sijoituspalveluyrityksen on noudatettava riittävää huolellisuutta rahavarat säilyttävän talletuspankin, ulkomaisen luottolaitoksen ja rahamarkkinarahaston valitsemisessa.

Sijoituspalveluyrityksen on varmistuttava siitä, että asiakkaan rahavarat säilytetään erillään sijoituspalveluyrityksen rahavaroista.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, sijoituspalvelun tarjoaja, joka on talletuspankki, saa kuitenkin sijoittaa asiakkaan rahavarat saman talletuspankin tilille.

4 §

Asiakkaan rahoitusvälineiden panttaaminen tai luovuttaminen

Sijoituspalveluyritys ei saa ilman asiakkaan etukäteen antamaa erillistä nimenomaista suostumusta pantata tai luovuttaa asi-

akkaalle kuuluvaa rahoitusvälinettä omaan eikä toisen asiakkaan lukuun. Suostumuksen tulee sisältää rahoitusvälineiden panttaamista tai muuta luovuttamista koskevat ehdot. Ei-ammattimaisen asiakkaan suostumus on annettava kirjallisesti tai 10 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla muulla vastaavalla tavalla.

Jos asiakkaan rahoitusvälineitä säilytetään arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperitilillä tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä, sijoituspalveluyritys voi ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuun toimenpiteeseen vain, jos:

1) jokainen asiakas, jonka rahoitusvälineitä säilytetään samalla tilillä, on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen; tai

2) sijoituspalveluyrityksellä on käytössään riittävät järjestelmät ja valvontamenetelmät sen varmistamiseksi, että toimenpide kohdistuu vain sellaisen asiakkaan rahoitusvälineisiin, joka on antanut siihen 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen.

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä riittävät tiedot 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä viiden vuoden ajan.

Sijoituspalveluyritys saa 1 ja 2 momentin estämättä luovuttaa asiakkaalleen kuuluvan rahoitusvälineen pantiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitetulle selvitysyhteisölle, ulkomaiselle selvitysyhteisölle tai selvitysosapuolelle rahoitusvälinettä koskevasta kaupasta johtuvan asiakkaan velvoitteen täyttämisen vakuudeksi.

Sijoituspalveluyrityksen oikeudesta pantata tai luovuttaa asiakkaalta pantiksi saamansa rahoitusvälineet säädetään lisäksi rahoitusvakuuslaissa (11/2004).

5 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset asiakasvarojen säilyttämisessä noudatettavista menettelytavoista.

6 §

Tilintarkastajan lausunto

Sijoituspalveluyrityksen tulee toimittaa Finanssivalvonnalle kultakin kalenterivuodelta tilintarkastajan antama lausunto siitä, vastaavatko sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämistä ja käsittelyä koskevat järjestelyt 1—4 §:n säännösten ja 5 §:n perusteella annettujen määräysten mukaiset vaatimukset.

7 §

Eräiden muiden lakien soveltaminen

Sijoituspalveluyritykseen, joka toimii arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa tarkoitettuna tilinhoitajana, sovelletaan lisäksi, mitä mainitussa laissa ja arvo-osuustileistä annetussa laissa säädetään. Sijoituspalveluyritykseen, joka toimii arvopaperitileistä annetussa laissa tarkoitettuna säilyttäjänä, sovelletaan lisäksi, mitä mainitussa laissa säädetään.

8 §

Asiamiehen asettaminen

Kun asiakasvaroja säilyttävä sijoituspalveluyritys on asetettu selvitystilaan tai konkurssiin, Finanssivalvonnan on viipymättä asetettava Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies valvomaan asiakasvarojen nopeaa palauttamista sijoituspalveluyrityksen asiakkaille, jollei asiamiehen asettaminen ole ilmeisen tarpeetonta ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatu ja laajuus. Lisäksi Finanssivalvonnan on asetettava asiamies, jos sijoituspalveluyritys on tullut muutoin maksukyvyttömäksi, eikä maksukyvyttömyyttä ole Finanssivalvonnan arvion mukaan pidettävä tilapäisenä, jollei asiamiehen asettaminen ole ilmeisen tarpeetonta ottaen huomioon sijoituspalveluyrityksen toiminnan laatu ja laajuus.

Selvitystilassa olevan sijoituspalveluyrityksen selvitysmiehellä ja konkurssissa olevan sijoituspalveluyrityksen pesänhoitajalla on oikeus asiamiehen vaatimuksesta tai suostumuksella tehdä ja irtisanoa sopimuksia sekä ottaa luottoa asiakasvarojen nopean palauttamisen edistämiseksi.

9 §

Asiakasvarojen säilyttämistä ja muuta käsittelyä sekä asiamiehen asettamista koskevien säännösten soveltaminen kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen

Mitä tässä luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksen asiakasvarojen säilyttämisestä ja muusta käsittelystä sekä asiamiehen asettamisesta, sovelletaan vastaavasti kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen.

III OSA

MENETTELYTAVAT JA KORVAUSRAHASTO

10 luku

Menettelytavat asiakassuhteessa

1 §

Asiakkaan luokittelu ja asiakkaan asemasta sopiminen

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava asiakkaalle tämän oikeudesta pyytää asiakasluokittelun muuttamista ja esitettävä selvitys siitä, mikä vaikutus luokittelun muuttamisella on asiakkaan asemaan. Tiedot on annettava siten, että ne osoitetaan asiakkaalle henkilökohtaisesti joko kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi säilyttää, tallentaa ja toisintaa ne muuttumattomina tai siten, että tiedot ovat saatavissa sijoituspalveluyrityksen internetsivuilla niin kauan kuin asiakkaan voidaan olettaa niitä tarvitsevan. Tiedot voidaan antaa muulla pysyvällä tavalla kuin kirjallisesti vain, jos tietojen antaminen tällä tavalla on asianmukaista sijoituspalveluyrityksen ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja asiakas on valinnut tiedon toimittamisen tällä tavalla.

Sijoituspalveluyritys voi kohdella 1 luvun 18 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua ammattimaista asiakasta joko omasta aloitteestaan tai asiakkaan pyynnöstä ei-ammattimaisena asiakkaana. Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana on tehtävä kirjallinen sopimus. Jos sopimusta sovelletaan yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen rahoitusvälineeseen tai liiketoimeen, tämän on käytävä ilmi sopimuksesta.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 luvun 18 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulle asiakkaalleen ennen sijoituspalvelun tarjoamista, että tätä kohdellaan saatavilla olevien tietojen perusteella ammattimaisena asiakkaana, jos asiakkaan kanssa ei toisin sovita.

Asiakkaan, joka haluaa itseään kohdeltavan 1 luvun 18 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuna ammattimaisena asiakkaana yleisesti taikka tietyn sijoituspalvelun tai liiketoimen tai liiketoimi- tai rahoitusvälinetyypin osalta, on pyydettävä tätä sijoituspalveluyritykseltä kirjallisesti. Jos asiakas täyttää mainitun pykälän 2 momentissa säädetyt vaatimukset, sijoituspalveluyrityksen on kirjallisesti ilmoitettava asiakkaalle, ettei tämä ammattimaisena asiakkaana kuulu kaikkien tässä laissa tarkoitettujen menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajien korvausrahastosuojan piiriin. Asiakkaan on vastaavasti kirjallisesti ilmoitettava sijoituspalveluyritykselle olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja korvausrahastosuojan menettämisestä.

Arvopaperin liikkeeseenlaskijalla ja muulla arvopaperin tarjoajalla on oikeus asiakkaan suostumuksella saada sijoituspalveluyritykseltä tieto asiakkaan luokittelusta kysymyksessä olevan arvopaperin osalta.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava sisäiset ohjeet asiakkaiden luokittelusta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

2 §

Yleiset periaatteet sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa ja markkinoinnissa

Sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisessa on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti, ammattimaisesti ja asiakkaan edun mukaisesti.

Sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoami-

sen yhteydessä sijoituspalveluyritys ei saa maksaa maksua eikä antaa palkkiota tai muuta etua kolmannelle osapuolelle tai tämän edustajalle eikä ottaa vastaan maksua, palkkiota tai muuta etua kolmannelta osapuolelta tai tämän edustajalta, paitsi jos:

1) maksun, palkkion tai muun edun luonteesta ja määrästä tai määräytymisperusteesta on annettu asiakkaalle kattavat ja selkeät tiedot ennen sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamista; ja

2) maksun, palkkion tai muun edun tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua ja sen maksaminen ei ole asiakkaan edun vastaista.

Edellä 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot voidaan antaa asiakkaalle tiivistelmänä. Asiakkaalle on tämän pyynnöstä annettava lisätietoja 1 kohdassa tarkoitetuista eduista.

Sijoituspalvelua ja oheispalvelua ei saa markkinoida antamalla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa. Tieto, jonka harhaanjohtavuus tai totuudenvastaisuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla. Markkinoinnista on käytävä ilmi sen kaupallinen tarkoitus.

Sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevasta markkinoinnista säädetään 11 luvun 25 §:ssä.

3 §

Sopimus sijoituspalvelusta

Sijoituspalvelun tarjoamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus, josta ilmenevät osapuolten oikeudet ja velvollisuudet sekä muut sopimuksen ehdot. Sopimus voidaan tehdä sähköisesti siten kuin tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisesta annetun lain (458/2002) 12 §:ssä säädetään. Velvollisuus kirjallisen sopimuksen tekemiseen ei koske sijoituspalveluyritystä, jos se tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan sijoitusneuvontaa. Velvollisuus ei koske sijoituspalveluyritystä myöskään silloin, jos se tarjoaa sijoituspalvelua ammattimaiselle asiakkaalle, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Sopimuksessa ei saa käyttää hyvän tavan vastaista tai asiakkaan kannalta kohtuutonta ehtoa.

4 §

Asiakasta koskevat tiedot

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palvelua.

Jos sijoituspalveluyritys tarjoaa muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sijoituspalvelua eikä kysymyksessä ole rahoitusvälineiden säilyttäminen, sijoituspalveluyrityksen on ennen sijoituspalvelun tarjoamista pyydettävä ei-ammattimaiselta asiakkaalta tiedot tämän kyseistä rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä voidakseen arvioida, onko rahoitusväline tai palvelu asiakkaan kannalta asianmukainen. Jos sijoituspalveluyritys katsoo saamansa tiedon perusteella, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaan kannalta asianmukainen, sen on ilmoitettava tästä asiakkaalle. Jos asiakas kieltäytyy antamasta pyydettyjä tietoja, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava, ettei se voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle.

Mitä 2 momentissa säädetään, ei koske asiakkaan aloitteesta tapahtuvaa toimeksiantojen toteuttamista tai niiden välittämistä, jos asiakkaalle on ilmoitettu, ettei sijoituspalveluyritys palvelua tarjotessaan ole velvollinen arvioimaan palvelun tai rahoitusvälineen asianmukaisuutta asiakkaalle ja palvelu liittyy:

1) osakkeisiin, jotka ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulla säännellyllä markkinalla tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa valtiossa;

2) rahamarkkinavälineisiin;

3) joukkovelkakirjoihin tai muihin vastaavankaltaisiin velkasitoumuksiin, joihin ei sisälly johdannaissopimuksen ominaisuutta;

4) sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin rahasto-osuuksiin tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin; tai

5) muihin rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin 38 ar-

tiklassa tarkoitettuihin yksinkertaisiin rahoitusvälineisiin.

5 §

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuus

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen ehdot sekä riittävät tiedot sijoituspalveluyrityksestä ja tarjottavasta palvelusta. Ehdot ja tiedot on annettava hyvissä ajoin ennen sopimuksen tekemistä tai ennen kuin palvelua annetaan asiakkaalle, jos se on varhaisempi ajankohta.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin ennen sijoituspalvelun tai oheispalvelun antamista riittävät tiedot:

1) sijoituspalveluyrityksestä ja sen tarjoamasta palvelusta;

2) palvelun kohteena olevien rahoitusvälinelajien luonteesta ja niihin liittyvistä riskeistä;

3) sijoitusstrategioista, jos niitä on ehdotettu, ja niiden riskeistä;

4) siitä, missä toimeksiantoja toteutetaan;

5) asiakasvarojen säilyttämisestä sekä siihen liittyvistä riskeistä erityisesti tilanteissa, joissa asiakasvaroja säilytetään kolmannen osapuolen hallussa taikka arvopaperitileistä annetun lain 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulla arvopaperitilillä tai arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitetulla omaisuudenhoitotilillä;

6) palveluun liittyvistä kuluista ja palkkioista.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle hyvissä ajoin etukäteen 2 momentissa tarkoitettujen tietojen olennaisista muutoksista.

Edellä 1—3 momentissa tarkoitetut tiedot on annettava asiakkaalle 1 §:n 2 momentissa tarkoitetulla pysyvällä tavalla. Asiakkaan suostumuksella tiedot voidaan antaa asiakkaalle sijoituspalveluyrityksen internetsivuilla ilman, että ne on osoitettava asiakkaalle henkilökohtaisesti, jos se on asianmukaista sijoituspalveluyrityksen ja asiakkaan välisen liiketoimen toteuttamisen yhteydessä ja tiedot ovat saatavilla niin kauan kuin asiakkaan voidaan olettaa niitä tarvitsevan.

Jos sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskeva sopimus tehdään ei-ammattimaisen asiakkaan pyynnöstä sellaista kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 4 §:ssä tarkoitettua etäviestintä käyttäen, että 1 momentissa tarkoitettuja tietoja ei voida antaa 4 momentissa tarkoitetulla tavalla ennen sopimuksen tekemistä eikä 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ennen palvelun antamista, 1 momentissa edellytetyt tiedot on annettava viipymättä sopimuksen tekemisen jälkeen ja 2 momentissa edellytetyt tiedot viipymättä sen jälkeen, kun palvelun antaminen on aloitettu.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ei-ammattimaiselle asiakkaalle riittävät tiedot tälle asiakkaan lukuun suoritetuista liiketoimista, palveluista ja niiden kustannuksista, sijoituspalveluyrityksen hallussa olevista asiakasvaroista sekä muista asiakkaalle annetuista palveluista.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava ammattimaiselle asiakkaalle ennen sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan sopimuksen tekemistä asiakkaan sijoituskokemus huomioon ottaen riittävät tiedot tarjottavasta palvelusta sekä palvelun kohteena olevan rahoitusvälineen luonteesta ja siihen liittyvistä riskeistä.

Sijoituspalveluyrityksen, joka myy sijoitusrahastolaissa tarkoitettujen sijoitusrahastojen tai erikoissijoitusrahastojen rahastoosuuksia tai antaa tällaisiin sijoituksiin liittyvää neuvontaa, on annettava sijoitusrahastolain 93 §:ssä tarkoitettu avaintietoesite asiakkaalleen.

Sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevasta tiedonantovelvollisuudesta säädetään 11 luvun 12 ja 23 §:ssä.

6 §

Toimeksiantojen huolellinen toteuttaminen

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, joilla saavutetaan asiakkaalle paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat. Jos asiakas on antanut erityisiä ohjeita toimeksiannon hoitamisesta, sijoituspalveluyrityksen on noudatettava niitä.

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet, jotka sisältävät tiedot niistä kaupankäyntipaikoista, joissa sijoituspalveluyritys toteuttaa toimeksiantoja sekä kaupankäyntipaikan valintaan vaikuttaneet tekijät. Sijoituspalveluyrityksen on seurattava toimintaperiaatteidensa asianmukaisuutta.

Sijoituspalveluyrityksen on annettava asiakkaalle riittävät tiedot toimintaperiaatteistaan ennen sijoituspalvelun tarjoamista. Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava toimintaperiaatteidensa olennaisista muutoksista asiakkailleen.

Jos toimeksianto voidaan toimintaperiaatteiden mukaan toteuttaa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetun säännellyn markkinan tai monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän taikka niitä muussa valtiossa vastaavan kaupankäynnin ulkopuolella, on siihen saatava asiakkaan nimenomainen suostumus.

7 §

Toimeksiantojen käsittely

Sijoituspalveluyrityksen, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen toteuttamista, on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot ilman aiheetonta viivytystä. Sijoituspalveluyritys ei saa antaa toisen asiakkaan edun tai oman etunsa vaikuttaa asiakkaan toimeksiannon toteuttamiseen.

Sijoituspalveluyrityksen on toteutettava asiakkaiden toimeksiannot niiden saapumisjärjestyksessä, jos se on mahdollista ottaen huomioon toimeksiannon koko, asiakkaan määräämät hintarajat tai muut toimeksiannon ehdot sekä se, miten toimeksianto on annettu.

Sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta julkistaa asiakkaan antama rajahintatoimeksianto säädetään kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 7 luvun 1 §:ssä.

8 §

Asiakkaan toimeksiannon saaminen toiselta sijoituspalveluyritykseltä

Sijoituspalveluyritys, joka vastaanottaa sijoituspalvelua tai oheispalvelua koskevan asiakkaan toimeksiannon toiselta sijoituspalveluyritykseltä, voi toimia toiselta sijoituspalveluyritykseltä saamiensa asiakasta koskevien tietojen ja toimeksiantoa koskevien ohjeiden mukaan. Toimeksiannon välittänyt sijoituspalveluyritys vastaa edelleen asiakkaalle antamiensa suositusten ja neuvojen soveltuvuudesta.

9 §

Liiketoimista ja palveluista säilytettävät tiedot

Sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä tiedot asiakkaan antamista rahoitusvälineitä koskevista toimeksiannoista, omaan tai asiakkaan lukuun suorittamistaan rahoitusvälineitä koskevista liiketoimista sekä muista asiakkaalle tarjoamistaan palveluista viiden vuoden ajan. Sijoitus- tai oheispalvelusta asiakkaan kanssa tehty sopimus tai muut palvelun tarjoamista koskevat ehdot on säilytettävä asiakassuhteen keston ajan.

Rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanoasetuksessa säädetään asiakkaan toimeksiannosta, omaisuudenhoitoon sisältyvästä kaupankäyntipäätöksestä sekä asiakkaan liiketoimesta kirjattavista tiedoista.

10 §

Puhelujen tallentaminen

Sijoituspalveluyrityksen on toimeksiantojen todentamiseksi tallennettava asiakkaan rahoitusvälinettä koskevaan toimeksiantoon liittyvät puhelut niihin liittymiin ja niistä liittymistä, jotka on tarkoitettu käytettäviksi asiakkaiden toimeksiantojen vastaanottamiseen.

Sijoituspalveluyrityksen on huolehdittava siitä, että asiakkaalla on tieto puhelun tallentamisesta. Puhelutallenteet on säilytettävä vähintään kaksi vuotta ja enintään niin kauan kuin toimeksiantoon liittyvien oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi on tarpeen.

11 §

Liiketoimet hyväksyttävän vastapuolen kanssa

Sijoituspalveluyritys, joka tarjoaa sijoituspalveluna toimeksiantojen välittämistä tai to-

teuttamista, käy kauppaa omaan lukuun tai tarjoaa rahoitusvälineiden säilyttämistä, voi tehdä liiketoimia hyväksyttävän vastapuolen kanssa ilman, että liiketoimeen tai siihen suoraan liittyvään oheispalveluun on sovellettava 1—7 §:ssä tarkoitettuja velvollisuuksia.

Asiakkaalla, joka on 1 luvun 19 §:n 1 kohdassa tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli, on oikeus pyytää tämän pykälän 1 momentissa mainittujen säännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Jos sijoituspalveluyritys suostuu pyyntöön, asiakasta on kohdeltava ammattimaisena asiakkaana. Jos asiakas kuitenkin pyytää, että sitä kohdellaan ei-ammattimaisena asiakkaana, pyynnön käsittelyyn sovelletaan 1 §:n 3 momentissa säädettyä menettelyä. Edellä tässä momentissa tarkoitetut menettelyt voidaan toteuttaa myös sijoituspalveluyrityksen aloitteesta.

12 §

Liiketoimet säännellyllä markkinalla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetun pörssin kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin ei sovelleta 1—7 §:ää silloin, kun liiketoimi toteutetaan säännellyllä markkinalla.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetun monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän kaupankäyntiosapuolten välisiin sekä kaupankäynnin järjestäjän ja kaupankäyntiosapuolten välisiin liiketoimiin silloin, kun liiketoimi toteutetaan monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

13 §

Asiakasvalitusten käsittely

Sijoituspalveluyrityksellä on oltava tehokkaat menettelytavat ei-ammattimaisten asiakkaiden tekemien sijoitus- ja oheispalveluja koskevien valitusten käsittelemiseksi asianmukaisesti ja mahdollisimman nopeasti. Sijoituspalveluyrityksen tulee säilyttää tiedot asiakasvalituksista ja niiden ratkaisemiseksi toteutetuista toimenpiteistä viiden vuoden ajan.

Sijoituspalveluyritysten on varmistettava, että niiden ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa tämän lain soveltamista koskevat yksittäiset erimielisyydet ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen sääntöjen tulee turvata erimielisyyksien puolueeton, asiantunteva, avoin, tehokas ja oikeudenmukainen käsittely.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 2 momentissa tarkoitetun toimielimen nimi ja yhteystiedot. Finanssivalvonnan pyynnöstä sijoituspalveluyrityksen on toimitettava Finanssivalvonnalle toimielimen säännöt ja muut 2 momentin säännösten noudattamisen valvontaa varten tarvittavat Finanssivalvonnan määräämät selvitykset.

14 §

Säännösten soveltaminen ulkomaisiin sijoituspalveluyrityksiin

Mitä edellä tässä luvussa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, sovelletaan Suomessa sijoituspalvelua tarjoavan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen ja kolmannen maan sijoituspalveluyritykseen. Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen ei kuitenkaan sovelleta 8 §:ää eikä 13 §:n 1 momenttia.

15 §

Finanssivalvonnan määräystenantovaltuus

Finanssivalvonta antaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytäntöönpanodirektiivin säännösten edellyttämät tarkemmat määräykset:

1) 2 §:ssä tarkoitetuista sijoituspalvelun ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä kolmannelle annettavista ja tältä saatavista maksuista, palkkioista ja muista eduista sekä asiakkaalle annettavia tietoja koskevista vaatimuksista;

2) 4 §:ssä tarkoitetuista asiakkaalta pykälän 1 ja 2 momentin mukaan pyydettävistä tiedoista ja tietojen pyytämisessä noudatettavista menettelytavoista;

3) 5 §:ssä tarkoitetuista asiakkaalle ilmoitettavista asiakasvarojen säilyttämiseen liitty-

vistä riskeistä ja muista asiakkaalle annettavista tiedoista sekä tietojen antamisessa noudatettavista menettelytavoista;

4) 6 § ja 7 §:ssä tarkoitetusta toimeksiantojen toteuttamisessa noudatettavasta menettelystä sekä siitä, miten omaisuudenhoitoa tai toimeksiantojen välittämistä sijoituspalveluna tarjoavan sijoituspalveluyrityksen on toimittava asiakkaidensa toimeksiantoja hoitaessaan ja käsitellessään;

5) 9 §:ssä tarkoitetuista vähimmäistiedoista, jotka sijoituspalveluyrityksen on säilytettävä, ja tietojen säilyttämistavasta.

11 luku

Sijoittajien korvausrahasto

1 §

Korvausrahaston jäsenyys

Sijoittajien rahavarojen ja rahoitusvälineiden, jäljempänä *saaminen*, turvaamiseksi sijoituspalveluyrityksen on kuuluttava korvausrahastoon. Vaatimus jäsenyydestä ei koske sijoituspalveluyritystä, joka tarjoaa sijoituspalveluna yksinomaan toimeksiantojen välittämistä tai sijoitusneuvontaa tai monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä ja jolla ei ole hallussaan tai hallinnoitavana asiakasvaroja.

Sijoituspalveluyritys tulee korvausrahaston jäseneksi sinä päivänä, jona sille myönnetään sijoituspalveluyrityksen toimilupa.

2 §

Korvausrahaston säännöt

Korvausrahastolla on oltava säännöt, jotka turvaavat rahaston toiminnan ja sen lakisääteisten tehtävien hoitamisen. Korvausrahaston säännöt ja niiden muutokset vahvistaa valtiovarainministeriö, jonka on ennen vahvistamista pyydettävä hakemuksesta Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin lausunto.

Säännöissä tulee olla tässä ja muualla laissa olevia säännöksiä täydentävät määräykset ainakin siitä:

1) millaisella menettelyllä sijoituspalveluyritys hyväksytään korvausrahaston jäseneksi sekä miten se erotetaan tai eroaa korvausrahastosta;

2) miten ja millä perusteilla korvausrahaston kannatusmaksu määrätään sekä miten se ja hallinnointikustannukset jaetaan korvausrahaston jäsenten kesken, miten rahaston entinen jäsen vastaa ennen jäsenyyden päättymistä syntyneen korvaustapauksen rahastolle aiheuttamista kustannuksista sekä miten korvausrahaston vähimmäispääoma kartutetaan siirtymäaikana ja korvaustapauksen jälkeen;

3) milloin ja miten kannatusmaksu ja hallinnointikustannukset tulee maksaa;

4) milloin, millä ehdoilla ja miten korvausrahasto voi ottaa toimintaansa varten luottoa, miten kannatusmaksuja on tällaisessa tilanteessa korotettava sekä miten vastuu luoton takaisinmaksusta jaetaan korvausrahaston jäsenten kesken;

5) voidaanko rahaston pääomaa kattaa vakuutuksin taikka rahastoon tai rahaston jäsenen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuulumattoman luottolaitoksen antamin sitovin luottolupauksin ja, jos voidaan, kuinka suuri osa;

6) kuinka monta hallituksen jäsentä korvausrahastolle tulee valita, miten heidät valitaan, mikä on hallituksen toimikausi, päätöksentekojärjestys, milloin hallitus on päätösvaltainen, mitkä ovat hallituksen tehtävät sekä miten hallitus kutsutaan koolle;

7) miten korvausrahaston valtuuskunta valitaan ja mikä on valtuuskunnan päätöksentekojärjestys, milloin se on päätösvaltainen ja mitkä ovat sen tehtävät sekä miten ja milloin valtuuskunta kutsutaan koolle;

8) voiko korvausrahaston hallitus siirtää päätösvaltaansa toiminnanjohtajalle tai asiamiehelle ja, jos voi, miten sekä mikä on hallituksen ja toiminnanjohtajan tai asiamiehen välinen toimivallan jako;

9) mikä on korvausrahaston tilikausi, milloin tilinpäätös on tehtävä sekä milloin ja miten korvausrahaston tilejä ja hallintoa on tarkastettava;

10) kuinka monta hyväksyttyä tilintarkastajaa tai tilintarkastusyhteisöä korvausrahastolle tulee valita, miten valinta tehdään ja mikä on tilintarkastajien toimikausi;

11) miten ja mihin korvausrahaston varoja voidaan sijoittaa;

12) miten sääntöjä muutetaan.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, säännöissä on määrättävä ulkomaisen sijoi-

tuspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivuliikkeen liittymisestä korvausrahastoon, korvausrahastosta erottamisesta ja eroamisesta, korvausrahaston liittymismaksun perusteista ja korvausrahaston korvausvelvollisuuden perusteista.

3 §

Korvausrahaston hallinto

Korvausrahastoa hoitaa siihen kuuluvien sijoituspalveluyritysten valitsema valtuuskunta ja valtuuskunnan valitsema hallitus. Korvausrahaston hallituksen tehtävänä on:

1) antaa Finanssivalvonnalle lausunto sijoituspalveluyrityksen toimilupahakemuksesta;

2) päättää varoituksen antamisesta sijoituspalveluyritykselle ja sijoituspalveluyrityksen erottamisesta korvausrahastosta;

3) määrätä sijoituspalveluyritysten kannatusmaksujen suuruus ja huolehtia niiden keräämisestä;

4) päättää korvauksen maksamisesta sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys on todettu maksukyvyttömäksi;

5) hallinnoida korvausrahaston varoja sekä sijoittaa niitä tässä laissa ja korvausrahaston säännöissä määrätyllä tavalla;

6) valvoa, että sijoituspalveluyritykset noudattavat niille korvausrahastoon kuulumisesta aiheutuvia velvollisuuksia;

7) kerätä sijoituspalveluyrityksiltä korvaus korvausrahaston hallinnoimisesta aiheutuvista kustannuksista;

8) huolehtia korvausrahaston tiedottamisesta;

9) ilmoittaa Finanssivalvonnalle kannatusmaksujen suuruuden määräämistä koskeva päätöksensä;

10) saattaa välittömästi Finanssivalvonnan tietoon menettely, joka on vastoin korvausrahaston toiminnasta annettuja säännöksiä ja määräyksiä;

11) tehdä kaikki muut korvausrahaston hoitamiseksi tarvittavat päätökset, jollei niitä ole säädetty tai tämän lain nojalla määrätty muulla tavalla tehtäviksi.

Korvausrahaston kirjanpitoon ja tilinpäätökseen sovelletaan kirjanpitolakia.

Sen lisäksi, mitä tässä luvussa säädetään, korvausrahaston hallintoon sovelletaan yhdistyslakia (503/1989).

4 §

Korvausrahaston kannatusmaksu

Rahastoon vuosittain vähintään maksettavien kannatusmaksujen yhteismäärän vahvistaa korvausrahaston esityksestä valtiovarainministeriö, jonka on ennen päätöksen tekemistä pyydettävä Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin lausunto. Korvausrahaston on ilmoitettava valtiovarainministeriölle vuosittain kunkin rahaston jäsenen korvaussuojan piirissä olevien sijoittajien lukumäärä.

Sijoituspalveluyrityksen on vuosittain maksettava korvausrahaston hallituksen määräämä, sijoittajien saamisten turvaamiseksi riittävä kannatusmaksu. Kannatusmaksun tulee perustua sijoituspalveluyrityksen tarjoaman korvausrahastosuojan piiriin kuuluvan sijoituspalvelun luonteeseen, suojan piiriin kuuluvien asiakkaiden määrään sekä sijoituspalveluyrityksen konsolidoitujen omien varojen määrään. Korvausrahaston säännöissä määrättävien kannatusmaksun määräytymisperusteiden on oltava samat samaa sijoituspalvelua tarjoaville sijoituspalveluyrityksille. Sijoituspalveluyritysten on pyynnöstä annettava korvausrahastolle kannatusmaksun määrittämiseksi tarvittavat yksilöidyt tiedot.

Talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään kannatusmaksua laskettaessa yhtenä luottolaitoksena. Yhteenliittymän kannatusmaksun maksaa korvausrahastolle yhteenliittymän keskusyhteisö. Keskusyhteisön maksama kannatusmaksu jaetaan sen jäseninä olevien luottolaitosten kesken 2 momentin mukaisesti. Finanssivalvonnan luvalla kannatusmaksu voidaan jakaa myös muulla tavalla.

Edellä 2 ja 3 momentin mukaisesti määrätyt kannatusmaksut on annettava tiedoksi Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin ne on korvausrahaston sääntöjen mukaan maksettava korvausrahastolle. Finanssivalvonta voi määrätä korvausrahaston korottamaan yksittäisen sijoituspalveluyrityksen kannatusmaksua, jos se katsoo, ettei korvausrahaston hallituksen määräämä kannatus-

maksu ole riittävä turvaamaan sijoittajien saamisia.

Sijoituspalveluyrityksellä ei ole oikeutta vaatia osuuttaan korvausrahastosta erotettavaksi itselleen tai luovuttaa sitä toiselle, eikä tätä osuutta saa lukea sijoituspalveluyrityksen varoiksi.

5 §

Suojan piiriin kuuluvat

Suojan piiriin kuuluu sijoittaja, jolle sijoituspalveluyritys on tarjonnut sijoituspalvelua.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, suojan piiriin eivät kuulu ammattimaisten asiakkaiden saamiset eivätkä sellaisen sijoittajan saamiset, joka on aiheuttanut sijoituspalveluyrityksen taloudelliset vaikeudet, hyötynyt niistä tai vaikeuttanut niitä.

6 §

Korvausrahaston maksuvelvollisuuden alkaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei ole suorittanut sijoituspalvelujen tarjoamisen yhteydessä hallussaan tai hallinnoitavanaan olevia suojan piiriin kuuluvan sijoittajan selviä ja riidattomia saamisia lain tai sopimuksen mukaisesti, sijoittajan on korvausta saadakseen ilmoitettava asiasta Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonnan on 21 päivän kuluessa siitä, kun se on saanut 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tai muutoin tiedon 1 momentissa tarkoitetusta tilanteesta saatuaan päätettävä, onko korvausrahaston suoritettava sijoittajan saamiset. Suoritusvelvollisuuden määräämisen edellytyksenä on, että 1 momentissa tarkoitetun saamisen suorittamatta jääminen on johtunut sijoituspalveluyrityksen asettamisesta konkurssiin tai siitä, että sijoituspalveluyritystä koskeva yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettu saneerausmenettely on aloitettu taikka sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyydestä, joka ei Finanssivalvonnan arvion mukaan ole tilapäistä ja josta on saatu riittävä selvitys.

Finanssivalvonnan on annettava tieto 2 momentissa tarkoitetusta päätöksestään korvausrahastolle ja sijoituspalveluyritykselle sekä, jos sijoituspalveluyrityksellä on muualla kuin Suomessa sivuliike, ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle tai kolmannen maan valvontaviranomaiselle sekä sivuliikkeen sijaintivaltion korvausrahastoa vastaavalle suojajärjestelmälle.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun Finanssivalvonnan päätöksen toteuttamiseksi ja yksittäisiä sijoittajia koskevien korvauspäätösten tekemiseksi sijoituspalveluyrityksen on toimitettava korvausrahastolle ja Finanssivalvonnalle tiedot kaikista tässä laissa tarkoitetuista asiakkaistaan ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saamisistaan.

7 §

Korvattavat saamiset

Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa.

Sijoittajalle maksettava korvaus on laskettava sen päivän markkina-arvon mukaan, jona Finanssivalvonta teki 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tai jona sijoituspalveluyritys asetettiin konkurssiin tai saneerausmenettely aloitettiin, riippuen siitä kumpi päivä on aikaisemmin. Korvaus on maksettava sijoittajalle, jolla on täysimääräinen oikeus sijoituspalveluyrityksen hallussa oleviin saamisiin. Jos korvattavalla saamisella on useita yhteisomistajia, kullekin yhteisomistajalle kuuluva osuus otetaan huomioon laskettaessa sijoittajalle maksettavan korvauksen enimmäismäärää.

Rikoslain (39/1889) 32 luvun 6—10 §:ssä tarkoitetulla rikoksella saatuja varoja ei korvata korvausrahastosta.

Jos sijoituspalveluyrityksen toimilupa peruutetaan kokonaan, sijoituspalveluyrityksen hallussa ja hallinnoitavina olevat sijoittajien saamiset ovat korvausrahaston suojan piirissä erääntymisiinsä saakka. Sijoituspalveluyritys, jonka toimilupa on peruutettu, on edelleen yhteisvastuussa sen hallussa olevien sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes sijoi-

tuspalveluun liittyvät saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

ETA-valtiossa sijaitsevan sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön ja luottolaitoksen sivuliikkeen asiakkaana olevan sijoittajan saaminen korvataan korvausrahaston varoista enintään 1 momentissa säädettyyn määrään asti.

Tätä pykälää sovellettaessa talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia luottolaitoksia pidetään yhtenä luottolaitoksena.

8 §

Korvauksen maksaminen muusta rahastosta

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 105 §:ssä tarkoitetut, sijoittajan tilillä olevat tai sille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat varat korvataan talletussuojarahastosta siten kuin luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään.

Jos tiliä voidaan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen sijoittajan kanssa sijoituspalvelusta tekemän sopimuksen nojalla käyttää ainoastaan sijoituspalveluun, tilillä olevat tai sille vielä kirjautumattomat maksujenvälityksessä olevat varat korvataan 1 momentissa säädetystä poiketen korvausrahastosta siten kuin tässä luvussa säädetään. Myös sijoituspalveluyrityksen nimissä 9 luvun 3 §:ssä tarkoitetulla tilillä olevat sijoituspalveluyrityksen asiakkaiden varat korvataan siten kuin tässä luvussa säädetään.

Tilinhoitajan vastuusta sekä velvollisuudesta kartuttaa arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaista kirjausrahastoa säädetään erikseen. Jos korvaus voitaisiin maksaa korvausrahastosta, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain mukaisesta selvitysrahastosta ja kirjausrahastosta, korvaus maksetaan ensisijaisesti korvausrahastosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

9 §

Sijoittajien saamisten maksaminen

Sijoittajien saamiset maksetaan euroissa korvausrahaston varoista. Jos korvausrahaston varat eivät riitä sijoittajien saamisten maksamiseen, korvausrahasto voi ottaa sen säännöissä määrättävällä tavalla toimintaansa varten luottoa. Luotto maksetaan takaisin korvausrahastoon kuuluvilta sijoituspalveluyrityksiltä kerättävin korotetuin kannatusmaksuin. Rahaston jäsenyyden päättymisestä huolimatta entisen jäsenen on suoritettava kannatusmaksu ja hallinnointimaksu, jotka peritään ennen jäsenyyden päättymistä syntyneestä korvaustapauksesta rahastolle aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi.

Korvausrahaston on maksettava sijoittajien saamiset ilman aiheetonta viivytystä, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua 6 §:n 2 momentissa tai 16 §:ssä tarkoitetusta Finanssivalvonnan päätöksestä. Jos sijoituspalveluyritys on ennen 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöstä asetettu konkurssiin tai sitä koskeva yrityssaneerausmenettely on aloitettu, määräaika lasketaan tästä päätöksestä. Korvausvelalle on maksettava korkolain (633/1982) mukaista viivästyskorkoa siitä päivästä, kun Finanssivalvonta teki tämän luvun 6 §:n 2 momentissa tai 16 §:ssä tarkoitetun päätöksen.

Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää korvausrahastolle lisäaikaa sijoittajien saamisten korvaamiseen enintään kolme kuukautta. Korvausrahaston on kuitenkin saamastaan lisäajasta huolimatta maksettava korvaus viipymättä, jos korvauksen maksamisen viivästyminen olisi korvauksen saajan kannalta kohtuutonta.

Jos korvausrahasto ei ole korvannut sijoittajan saamista 2 ja 3 momentissa säädetyssä ajassa, sijoittajalle on syntynyt saaminen, jota sijoittajalla on oikeus vaatia korvausrahastolta.

Jos sijoittaja tai sen edustaja on syytteessä rikoslain 32 luvun 6—10 §:ssä tarkoitetusta rahanpesurikoksesta tai -rikkomuksesta, korvausrahasto voi 2 ja 3 momentin estämättä lykätä maksujen suorittamista tuomioistuimen asiassa tekemään lainvoimaiseen päätökseen asti.

10 §

Korvausrahaston takautumisoikeus

Korvausrahastolle syntyy takautumisoikeus sijoituspalveluyritystä kohtaan korvaamastaan 7 §:n 1 momentissa tarkoitetusta

saamisesta. Saamiselle maksettavasta korosta määrätään korvausrahaston säännöissä. Korvaussumma, jonka korvausrahasto on perinyt takautumisoikeutensa nojalla korvauksesta vastuussa olevalta sijoituspalveluyritykseltä, on liitettävä korvausrahaston pääomaan.

11 §

Maksuvelvollisuuden alkamisesta ilmoittaminen

Korvausrahaston on annettava kirjallisesti tieto 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta Finanssivalvonnan päätöksestä kaikille asianomaisen sijoituspalveluyrityksen asiakkaille. Korvausrahaston on lisäksi julkisella kuulutuksella ilmoitettava siitä, mihin toimenpiteisiin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi. Kuulutus on julkaistava myös sijoituspalveluyrityksen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä toimialueen virallisilla kielillä.

Korvausrahasto voi asettaa vähintään kuuden kuukauden määräajan, jonka kuluessa sijoittajien on ryhdyttävä toimenpiteisiin saamistensa turvaamiseksi. Jos määräaika ylittyy, korvausta ei makseta. Korvaus on kuitenkin maksettava sijoittajalle, joka pakottavan esteen vuoksi ei ole voinut ryhtyä 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

12 §

Sijoituspalveluyrityksen velvollisuus antaa tietoa

Sijoituspalveluyrityksen on annettava suomeksi ja ruotsiksi kaikille sijoittajille helposti ja selkeästi ymmärrettävässä muodossa tiedot sijoittajien saamisten korvausrahastosuojasta, suojan puuttumisesta tai rajoittumisesta sekä näitä tietoja koskevista olennaisista muutoksista. Korvausrahastoon kuuluvan luottolaitoksen on lisäksi annettava sijoittajille tieto siitä, suojaako sijoittajien varoja korvausrahasto vai talletussuojarahasto.

Sen lisäksi, mitä 11 §:ssä säädetään korvausrahaston ilmoitusvelvollisuudesta, sijoituspalveluyrityksen on pyydettäessä annettava sijoittajille tieto korvausedellytyksistä ja niistä toimenpiteistä, joihin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi.

Sijoituspalveluyrityksen, joka on perustanut sivuliikkeen ETA-valtioon tai joka käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut ETA-valtioon, on annettava tässä pykälässä tarkoitetut tiedot sen valtion virallisilla kielillä, jossa sivuliike sijaitsee tai sidonnaisasiamies toimii.

13 §

Korvausrahaston jäsenten yhteisvastuu

Korvausrahaston jäsenet vastaavat yhdessä korvausrahaston velvollisuuksista ja sitoumuksista.

14 §

Korvausrahaston pääoma

Korvausrahaston pääoman on oltava vähintään 12 miljoonaa euroa, josta rahana maksettavan osuuden on oltava vähintään 4,2 miljoonaa euroa. Korvausrahaston rahana maksettavaa pääomaa on kartutettava tasaisesti. Jos korvausrahaston pääoma vähenee edellä mainitusta sijoittajien saamisten korvaamisen seurauksena, pääoma on katettava uudelleen edellä tässä pykälässä säädetyllä tavalla korvausrahaston säännöissä määrättävässä ajassa.

Korvausrahaston pääoman ja pääomasta rahana maksettavan osuuden erotus voidaan kattaa vakuutuksin taikka rahastoon tai rahaston jäsenen kanssa samaan konserniin tai konsolidointiryhmään kuulumattoman luottolaitoksen antamin sitovin luottolupauksin. Finanssivalvonnan on vuosittain tarkistettava, että korvausrahaston rahana maksettavaa pääomaa on kartutettu tasaisesti. Vakuutus tai sitova luottolupaus on otettava korvausrahaston nimiin ja korvausrahastoon kuuluvien sijoituspalveluyritysten on yhteisesti katettava siitä aiheutuvat kustannukset.

15 §

Korvausrahaston varojen sijoittaminen ja maksuvalmius

Korvausrahaston varat on sijoitettava luotettavalla, tehokkaalla ja rahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla sekä riskien hajauttamisen periaatetta noudattaen. Sijoituk-

sista saatava tuotto on lisättävä korvausrahaston pääomaan.

Korvausrahaston varoja ei saa sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen, luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön osakkeisiin tai osuuksiin eikä muihin korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka luottolaitostoiminnasta annetun lain 113 §:ssä tarkoitetun vakuusrahaston taikka rahastoyhtiön liikkeeseen laskemiin arvopapereihin.

Mitä 2 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä ja luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä ja luottolaitosta sekä niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä ja ulkomaista rahastoyhtiötä. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritystä sen kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Korvausrahaston maksuvalmiuden on oltava korvausrahaston toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

16 §

Toimiluvan peruuttaminen ja sijoittajien saamiset

Päättäessään sijoituspalveluyrityksen toimiluvan peruuttamisesta Finanssivalvonta voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin tässä luvussa säädetään.

17 §

Korvausrahastosta erottaminen

Jos sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut korvausrahastoa koskevia lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka korvausrahaston sääntöjä, korvausrahaston on ilmoitettava asiasta 3 §:n mukaisesti Finanssivalvonnalle. Ilmoituksen saatuaan Finanssivalvonnan on yhdessä korvausrahaston kanssa ryhdyttävä tarpeellisiksi katsomiinsa toimenpiteisiin asian korjaamiseksi.

Jos 1 momentissa tarkoitetuilla toimenpiteillä ei voida varmistaa, että sijoituspalveluyritys täyttää velvoitteensa ja jos velvoitteiden noudattamatta jättämistä on pidettävä olennaisena rikkomuksena, korvausrahasto voi antaa sijoituspalveluyritykselle kirjallisen varoituksen aikomuksestaan erottaa se korvausrahastosta. Jos sijoituspalveluyritys ei korjaa menettelyään, se voidaan erottaa korvausrahastosta aikaisintaan kahdentoista kuukauden kuluttua varoituksen antamisesta. Korvausrahaston on kuultava sijoituspalveluyritystä ennen varoituksen antamista ja ennen erottamispäätöstä. Korvausrahaston on saatava Finanssivalvonnan suostumus varoituksen antamiseen ja erottamispäätöksen tekemiseen. Korvausrahaston on julkistettava erottamispäätös 11 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Korvausrahastosta erotetun sijoituspalveluyrityksen hallussa ja hallinnoitavina olevat sijoittajien saamiset ovat suojan piirissä niiden erääntymiseen saakka. Sijoituspalveluyritys, joka on erotettu korvausrahastosta, on edelleen yhteisvastuussa sen hallussa ja hallinnoitavana olevien sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes sijoituspalveluun liittyvät saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

18 §

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen lisäsuoja ja suojan täydentäminen

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike voi hakea Suomessa korvausrahaston jäsenyyttä täydentääkseen kotivaltionsa mukaista sijoittajien saamisten suojaa, jos sen kotivaltion suoja ei ole yhtä kattava kuin tämän lain mukainen korvausrahastosuoja.

Hakemuksessa on oltava riittävät tiedot ulkomaisesta ETA-sijoituspalveluyrityksestä ja sen kotivaltion suojajärjestelmästä. Korvausrahaston on pyydettävä hakemuksesta Fi-

nanssivalvonnan ja Suomen Pankin lausunto. Korvausrahasto voi hylätä hakemuksen, jos 1 momentissa säädetty edellytys ei täyty ja Finanssivalvonta antaa siihen suostumuksensa.

Korvausrahaston on päätöksessään määrättävä, mitä sijoittajien saamisia ja mihin määrään Suomessa oleva korvausrahasto korvaa ja mikä on sijoituspalveluyrityksen maksettavaksi tuleva kannatusmaksu. Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen kotivaltion suojan ja korvausrahaston antaman suojan yhteismäärä voi kuitenkin olla enintään 7 §:n 1 momentissa säädetyn suojan suuruinen.

Korvausrahaston velvollisuus maksaa 3 momentissa tarkoitetut sijoittajien saamiset alkaa siitä hetkestä, jolloin korvausrahasto on saanut ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta tiedon kotivaltion suojajärjestelmän velvoittamisesta korvaamaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sijoittajien saamiset.

Korvausrahaston on ilmoitettava sivuliikkeen sijoittajille suoritusvelvollisuuden alkamisesta. Korvausrahaston on lisäksi julkisella kuulutuksella ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin sijoittajien on ryhdyttävä oikeuksiensa turvaamiseksi. Kuulutus on myös julkistettava sivuliikkeen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi.

Korvausrahaston velvollisuuden toteuttamiseksi ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen on toimitettava korvausrahastolle tiedot sijoittajista ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saamisistaan. Näitä tietoja korvausrahasto ei saa antaa muille kuin viranomaisille, joilla on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja.

19 §

Ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen erottaminen korvausrahastosta

Jos ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen sivuliike on olennaisesti rikkonut tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka korvausrahaston sääntöjä, korvausrahasto voi antaa sivuliikkeelle kirjallisen varoituksen aikomuksestaan erottaa se korvausrahastosta. Jos sivuliike ei korjaa menettelyään, korvausrahasto voi erottaa sivuliikkeen aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua varoituksen antamisesta. Korvausrahaston on kuultava sivuliikettä ja Finanssivalvontaa ennen varoituksen antamista ja erottamispäätöksen tekemistä. Korvausrahaston on saatava Finanssivalvonnan ja ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen suostumus varoituksen antamiseen ja erottamispäätöksen tekemiseen.

Korvausrahastosta erotetun sivuliikkeen hallussa olevat ennen erottamispäätöstä tarjottuun sijoituspalveluun perustuvat sijoittajien saamiset ovat suojan piirissä niiden erääntymiseen saakka. Korvausrahastosta erotettu sivuliike on edelleen yhteisvastuussa tässä momentissa tarkoitettujen sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

Korvausrahaston on ilmoitettava erottamispäätöksestä Finanssivalvonnalle ja ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Korvausrahaston on ilmoitettava erottamispäätöksestä myös julkisella kuulutuksella, joka on julkistettava sivuliikkeen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi.

20 §

Korvausrahaston korvausvelvollisuus kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen selvitystilassa tai konkurssissa

Selvitystilaan tai konkurssiin joutuneen kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan ja korvausrahastoon kuuluvan sivuliikkeen hallussa sijoituspalvelujen suorittamista varten olevien sijoittajien saatavien suorittamiseen voidaan käyttää korvausrahaston varoja, jos sijoituspalveluyrityksen tai sen konkurssipesän varat eivät riitä niiden maksamiseen. Maksettava korvaus voi olla sijoittajaa kohti enintään se osa saamisista, joka ei ylitä 20 000 euroa. Saamiset voidaan suorittaa jo selvitystilan tai konkurssin aikana.

Korvausrahaston suoritusvelvollisuus alkaa siitä, kun korvausrahasto on saanut:

1) kolmannen maan valvontaviranomaiselta tiedon sijoituspalveluyrityksen asettamisesta selvitystilaan tai konkurssiin yrityksen kotivaltiossa ja siitä, että sijoituspalveluyrityksen tai sen konkurssipesän varat eivät riitä sijoittajien saatavien maksamiseen; tai

2) Finanssivalvonnalta tiedon kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen asettamisesta konkurssiin Suomessa.

Saatuaan tiedon selvitystilaan tai konkurssiin asettamisesta korvausrahaston on ilmoitettava siitä asianomaisen sivuliikkeen asiakkaina oleville sijoittajille. Korvausrahaston on myös julkisella kuulutuksella ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin sijoittajien on ryhdyttävä oikeuksiensa turvaamiseksi. Kuulutus on myös julkistettava sivuliikkeen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun korvausrahaston velvollisuuden toteuttamiseksi sivuliikkeen on toimitettava korvausrahastolle tiedot sijoittajista ja heidän 1 momentissa tarkoitetuista saatavistaan. Näitä tietoja korvausrahasto ei saa antaa muille kuin viranomaisille, joilla on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja.

21 §

Kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen erottaminen korvausrahastosta

Jos kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike on olennaisesti rikkonut tämän lain säännöksiä tai sen nojalla annettuja määräyksiä taikka korvausrahaston sääntöjä, korvausrahasto voi erottaa sivuliikkeen jäsenyydestään aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun korvausrahasto on antanut sivuliikkeelle varoituksen. Korvausrahaston on kuultava sivuliikettä ja Finanssivalvontaa ennen varoituksen antamista ja erottamispäätöksen tekemistä. Korvausrahaston on saatava Finanssivalvonnan ja kolmannen maan valvontaviranomaisen suostumus varoituksen antamiseen ja erottamispäätöksen tekemiseen.

Korvausrahaston jäsenyydestä erotetun sivuliikkeen hallussa olevat ennen erottamispäätöstä tarjottuun sijoituspalveluun perustuvat sijoittajien saamiset ovat suojan piirissä niiden erääntymiseen saakka. Kolmannen maan sijoituspalveluyritys, jonka sivuliike on erotettu korvausrahaston jäsenyydestä, on edelleen yhteisvastuussa edellä tässä momentissa tarkoitettujen sijoittajien saamisten suorittamisesta, kunnes saamiset ovat erääntyneet ja riidattomasti suoritettu.

Korvausrahaston on ilmoitettava erottamispäätöksestä Finanssivalvonnalle ja kolmannen maan valvontaviranomaiselle sekä julkisella kuulutuksella, joka on julkistettava sivuliikkeen toimialueella ilmestyvissä suurimmissa päivälehdissä suomeksi ja ruotsiksi.

22 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen kannatusmaksu

Korvausrahaston jäsenenä olevan ulkomaisen ETA-sijoituspalveluyrityksen ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen kannatusmaksun määräytymiseen sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksen kannatusmaksun määräytymisestä 4 §:ssä säädetään.

23 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen tiedonantovelvollisuus korvausrahastosuojasta

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen on annettava suomeksi ja ruotsiksi kaikille sijoittajille helposti ja selkeästi ymmärrettävässä muodossa tiedot sivuliikkeen sijoittajien saamisten korvausrahastosuojasta, suojan puuttumisesta tai rajoittumisesta sekä näitä tietoja koskevista olennaisista muutoksista. Lisäksi sivuliikkeen on pyydettäessä annettava sijoittajille tietoa korvausedellytyksistä ja niistä toimenpiteistä, joihin sijoittajien on ryhdyttävä saamistensa turvaamiseksi.

24 §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku

Sijoituspalveluyrityksellä ja ulkomaisella sijoituspalveluyrityksellä on oikeus hakea oikaisua korvausrahaston tämän lain nojalla tekemään päätökseen Finanssivalvonnalta 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

Muutoksenhausta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa ja Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:ssä.

25 §

Markkinointirajoitus

Sijoituspalveluyritys ja ulkomainen sijoituspalveluyritys ei saa antaa markkinoinnis-

saan sijoittajien korvausrahastosuojaa koskevia totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja. Sijoituspalveluyritys ja ulkomainen sijoituspalveluyritys saa markkinoinnissaan käyttää ainoastaan omaa korvausrahastosuojaansa koskevia tietoja.

Tieto, jonka harhaanjohtavuus tai totuudenvastaisuus käy ilmi tiedon esittämisen jälkeen ja jolla saattaa olla olennaista merkitystä sijoittajalle, on viivytyksettä oikaistava tai täydennettävä riittävällä tavalla.

IV OSA

SALASSAPITO, ERINÄISET SÄÄNNÖKSET JA SEURAAMUKSET

12 luku

Salassapito ja asiakkaan tunteminen

1 §

Salassapitovelvollisuus

Joka sijoituspalveluyrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yrityksen, sijoituspalveluyritysten yhteenliittymän taikka sijoituspalveluyrityksen asiamiehen tai muun sijoituspalveluyrityksen lukuun toimivan yrityksen toimielimen jäsenenä tai varajäsenenä tai niiden palveluksessa taikka niiden toimeksiannosta tehtävää suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen tai sen kanssa samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun ryhmittymään kuuluvan yrityksen asiakkaan tai muun sen toimintaan liittyvän henkilön taloudellista asemaa tai yksityisen henkilökohtaisia oloja koskevan seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden, on velvollinen pitämään sen salassa, jollei se, jonka hyväksi vaitiolovelvollisuus on säädetty, anna suostumustaan sen ilmaisemiseen. Salassa pidettäviä tietoja ei saa myöskään antaa sijoituspalveluyrityksen yhtiökokoukselle eikä kokoukseen osallistuvalle osakkeenomistajalle.

Mitä 1 momentissa säädetään salassapitovelvollisuudesta, koskee myös sitä, joka 11 luvussa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan on saanut tietää sijoituspalveluyrityksen tai sen asiakkaiden taloudellista asemaa tai yksityistä olosuhdetta koskevan julkistamattoman seikan taikka liike- tai ammattisalaisuuden.

2 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Sijoituspalveluyrityksellä, sen omistusyhteisöllä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella sekä sijoituspalveluyritysten yhteenliittymällä on velvollisuus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi sekä muulle viranomaiselle, jolla on lain nojalla oikeus saada sellaisia tietoja.

Sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu sijoituspalveluyrityksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sijoituspalveluyrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle pörssille ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjälle, jos tiedot ovat välttämättömiä niille säädetyn valvontatehtävän turvaamiseksi. Sijoituspalveluyrityksellä on sama oikeus antaa tietoja ETA-valtiossa toimivalle pörssiin ja monenkeskisen kaupankäynnin järjestäjään rinnastettavalle yhteisölle.

3 §

Asiakkaan tunteminen

Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on tunnettava asiakkaansa. Sijoituspalveluyrityksen ja sen konsolidointiryhmään kuuluvan rahoituslaitoksen on tunnistettava asiakkaan todellinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun, sekä lisäksi tarvittaessa todennettava näiden henkilöllisyys. Tässä momentissa säädettyä velvollisuutta täytettäessä voidaan hyödyntää 2 momentissa tarkoitettuja järjestelmiä.

Sijoituspalveluyrityksellä ja sen konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla ne voivat arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä.

Asiakkaan tuntemisessa säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008).

Finanssivalvonta antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 2 momentissa tarkoitetusta riskienhallinnasta.

4 §

Vaitiolovelvollisuutta ja asiakkaiden tuntemista koskevien säännösten soveltaminen ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen toimihenkilön vaitiolovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta sekä asiakkaiden tuntemisesta on voimassa, mitä 1—3 §:ssä säädetään.

Sivuliikkeellä on oikeus 1 momentin säännöksen estämättä antaa edustamansa sijoituspalveluyrityksen kotivaltion viranomaiselle tai valvonnasta vastaavalle yhteisölle sekä edustamansa sijoituspalveluyrityksen tilintarkastajalle ne tiedot, jotka on säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmoitettaviksi.

13 luku

Sivuliikkeen perustaminen ja palvelujen tarjoaminen ulkomaille

1 §

Sivuliikkeen perustaminen toiseen ETA-valtioon

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun ETA-valtioon kuin Suomeen, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksen tulee sisältää:

1) ilmoitus ETA-valtiosta, jonka alueelle sivuliike aiotaan perustaa;

2) tiedot rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisista tarjottavista sijoitus- ja oheispalveluista;

3) sivuliikkeen organisaatiorakenteesta ja sidonnaisasiamiehen käyttämisestä;

4) sivuliikkeen osoitetiedot;

5) sivuliikkeen toiminnasta vastuussa olevien henkilöiden nimet.

Finanssivalvonnan on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoitettava sivuliikkeen perustamisesta asianomaiselle ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle ja sijoituspalveluyritykselle sekä liitettävä ilmoitukseen 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Finanssivalvonnan on kuitenkin päätettävä olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä sijoituspalveluyrityksen taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja edellytyksiä. Sivuliikettä

ei saa perustaa, jos Finanssivalvonta on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Sijoituspalveluyritys voi perustaa sivuliikkeen ETA-valtioon sen jälkeen, kun ulkomaiselta ETA-valvontaviranomaiselta on saatu asiasta ilmoitus tai, jos ilmoitusta ei ole saatu, kahden kuukauden kuluttua siitä kun Finanssivalvonta teki 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoituksen saatuaan ryhdyttävä 2 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo käyttää sidonnaisasiamiestä, joka on sijoittautunut toiseen ETA-valtioon, sidonnaisasiamieheen sovelletaan soveltuvin osin tämän luvun sivuliikettä koskevia säännöksiä.

2 §

Hakemus sivuliikkeen perustamisesta kolmanteen maahan

Sijoituspalveluyrityksen on haettava Finanssivalvonnalta lupa, jos yritys aikoo perustaa sivuliikkeen kolmanteen maahan.

Hakemukseen on liitettävä tarpeelliset selvitykset:

1) päätöksestä perustaa sivuliike;
2) sivuliikkeen perustamiseen sivuliikkeen sijaintivaltiossa mahdollisesti vaaditusta luvasta;
3) sivuliikkeen johdosta;
4) sivuliikkeen hallinnon ja toiminnan järjestämisestä;
5) sivuliikkeen sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta;
6) sidonnaisasiamiehen käyttämisestä;
7) sivuliikkeen sijaintivaltion lainsäädännöstä;
8) sivuliikkeen valvonnasta sijaintivaltiossa.

Säännöksiä hakemuksessa ilmoitettavista yhteystiedoista sekä tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä selvityksistä voidaan antaa valtiovarainministeriön asetuksella.

3 §

Luvan myöntäminen sivuliikkeen perustamiseen kolmanteen maahan

Finanssivalvonnan on myönnettävä sijoituspalveluyritykselle lupa sivuliikkeen perustamiseen kolmanteen maahan, jos:

1) sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä; ja
2) sivuliikkeen perustaminen ei sijoituspalveluyrityksen hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan sijoituspalveluyrityksen toimintaa.

Finanssivalvonnalla on oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

4 §

Sivuliikkeen asiakkaiden saamisten turvaaminen

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, miten sen ulkomailla olevan sivuliikkeen asiakkaina olevien sijoittajien saamiset on turvattu.

5 §

Sivuliikkeen toiminnan rajoittaminen ja kieltäminen

Sivuliikkeen toiminnan rajoittamisesta ja kieltämisestä säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 27 ja 57 §:ssä.

6 §

Palvelujen tarjoaminen ulkomaille

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo aloittaa rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin liitteen I mukaisten sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamisen ulkomaille perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle, mitä palveluja sijoituspalveluyritys aikoo tarjota sekä missä valtiossa ja miten niitä tarjotaan. Ilmoitus on tehtävä myös, jos nämä tiedot muuttuvat.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo tarjota toisen ETA-valtion alueella muita 1 momentissa tarkoitettuja palveluja kuin monenkeskisen kaupankäynnin järjestämistä, sen on ilmoitettava etukäteen Finanssivalvonnalle, missä ETA-valtiossa ja miten se aikoo tarjota palveluja ja aikooko se käyttää sidonnaisasiamiehiä kyseisessä valtiossa. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava edellä tarkoitetut tiedot ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle sekä liitettävä mukaan oma ilmoituksensa siitä, onko sijoituspalveluyrityksellä toimilupansa nojalla oikeus tarjota näitä palveluja Suomessa. Sijoituspalveluyritys voi tämän jälkeen ryhtyä tarjoamaan ilmoittamiaan palveluja kyseisessä ETA-valtiossa. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos sijoituspalveluyritys aikoo muuttaa toisessa ETA-valtiossa tarjoamiensa palvelujen valikoimaa. Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle kohtuullisessa ajassa sidonnaisasiamiehet, joita sijoituspalveluyritys aikoo käyttää palvelujen tarjoamiseen kyseisessä valtiossa.

Sijoituspalveluyrityksen, joka aikoo tarjota toiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle suoran mahdollisuuden käydä kauppaa monenkeskisessä kaupankäynnissä, on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin etukäteen Finanssivalvonnalle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi tarkemmat tiedot siitä, missä ja miten mahdollisuutta käydä kauppaa aiotaan tarjota. Finanssivalvonnan on kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava saamansa tiedot ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle. Finanssivalvonnan on ulkomaisen ETA-valvontaviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava, mille kyseiseen ETA-valtioon sijoittautuneelle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle tai muulle henkilölle sijoituspalveluyritys on myöntänyt kaupankäyntiosapuolen oikeudet.

Sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava 2 ja 3 momentissa tarkoitetun tiedon muutoksesta Finanssivalvonnalle viimeistään kuukautta ennen kuin muutos on tarkoitus toteuttaa. Finanssivalvonnan on ilmoitettava näistä muutoksista ulkomaiselle ETA-valvontaviranomaiselle.

7 §

Kotipaikan siirto toiseen ETA-valtioon

Jos sijoituspalveluyritys aikoo siirtää kotipaikkansa toiseen ETA-valtioon siten kuin eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklassa säädetään, sijoituspalveluyrityksen on lähetettävä Finanssivalvonnalle jäljennös mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta siirtosuunnitelmasta ja 3 kohdassa tarkoitetusta selonteosta viipymättä sen jälkeen, kun sijoituspalveluyritys on ilmoittanut suunnitelman rekisteröitäväksi.

Jos sijoituspalveluyritys aikoo jatkaa sijoituspalvelujen tarjoamista Suomessa kotipaikan siirron jälkeen, siihen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

Rekisteriviranomainen ei saa antaa eurooppayhtiölain 9 §:n 5 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole noudattanut kotipaikan siirtoa, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta kotipaikan siirtoa.

8 §

Sulautuminen ja jakautuminen toiseen ETA-valtioon

Jos sijoituspalveluyritys osallistuu rajat ylittävään sulautumiseen tai rajat ylittävään jakautumiseen Euroopan talousalueella, rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta taikka jakautumista koskevaa mainitun lain 17 luvun 25 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen luvan myöntämistä, että sijoituspalveluyritys ei ole

noudattanut sulautumista, jakautumista tai Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tai 17 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta sulautumista, jakautumista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava yhtiö aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa sijoituspalvelun tarjontaa Suomessa, yhtiöön sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa.

9 §

Korvausrahastoselvitys

Jos sijoituspalveluyrityksen kotipaikka siirretään toiseen ETA-valtioon taikka sulautumisessa tai jakautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen ETA-valtioon, sijoituspalveluyrityksen on laadittava sijoittajien korvausjärjestelmästä selvitys, jossa selostetaan sijoittajien korvausjärjestelmää koskevat järjestelyt ennen toimenpidettä ja toimenpiteen jälkeen sekä esitetään mahdolliset erot suojan kattavuudessa. Sijoituspalveluyrityksen on pyydettävä korvausrahastoselvityksestä Finanssivalvonnan lausunto. Lausuntopyyntöön on liitettävä Finanssivalvonnan määräämät lisäselvitykset.

Jos 11 luvun 5 §:ssä tarkoitettu suojan piiriin kuuluva sijoittaja kokonaan tai osittain jää 1 momentissa tarkoitetun kotipaikan siirron tai sulautumisen jälkeen sijoittajien korvausjärjestelmän antaman suojan ulkopuolelle, sijoituspalveluyrityksen on ilmoitettava siitä sijoittajalle viimeistään kolmea kuukautta ennen rekisteriviranomaisen velkojille asettamaa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivää. Ilmoitukseen on liitettävä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettu selvitys ja jäljennös Finanssivalvonnan lausunnosta. Ilmoituksessa on mainittava tämän pykälän 3 momentin mukaisesta sijoittajan irtisanomisoikeudesta.

Edellä 2 momentissa tarkoitetulla sijoittajalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta irtisanoa alkuperäisten sopimusehtojen estämättä sijoituspalveluyrityksen kanssa tekemänsä sijoituspalvelua koskeva sopimus.

Sijoituspalveluyrityksen tiedonantovelvollisuudesta 1 momentissa tarkoitetun toimenpiteen yhteydessä on muutoin voimassa, mitä 11 luvun 12 ja 23 §:ssä säädetään.

10 §

Ilmoitusvelvollisuus Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle

Finanssivalvonnan on ilmoitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle yleisistä vaikeuksista, joita sijoituspalveluyritykset ovat kohdanneet kolmansissa maissa sijoittautumisen tai palvelujen tarjoamisen yhteydessä.

14 luku

Ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä koskevat erityissäännökset

1 §

Kaupparekisterimerkinnät

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin siten kuin siitä kaupparekisterilaissa (129/1979) säädetään.

2 §

Tiedoksiannot

Haaste tai muu tiedoksianto katsotaan toimitetuksi ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle, kun se on annettu tiedoksi henkilölle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa edustaa sijoituspalveluyritystä.

Jollei ketään 1 momentissa tarkoitetuista ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen edustajista ole merkitty kaupparekisteriin, tiedoksianto voidaan toimittaa luovuttamalla asiakirjat jollekulle sijoituspalveluyrityksen palveluksessa olevalle tai, jos tällaista henkilöä ei tavata, sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen

sijaintipaikan poliisiviranomaiselle noudattaen lisäksi, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:n 2—4 momentissa säädetään.

3 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja sen sivuliikkeen johtajan vahingonkorvausvelvollisuus

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen velvollisuudesta korvata sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle aiheutunut vahinko on voimassa, mitä 16 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä. Mitä tässä momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle kolmannen maan sijoituspalveluyrityksen sivuliike on ulkoistanut 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetun toiminnon.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 10 §:n 1 tai 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 1—6 momentin, 2—5 §:n, 6 §:n 1, 3 tai 4 momentin tai 7—12 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvussa.

15 luku

Hallinnolliset seuraamukset

1 §

Rikemaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään rikemaksu, ovat tämän lain 7 luvun 17—19 §:n säännökset sisäpiiri-ilmoituksesta ja sisäpiirirekisteristä.

2 §

Seuraamusmaksu

Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä, joiden laiminlyönnistä tai rikkomisesta määrätään sijoituspalveluyritykselle tai ulkomaiselle sijoituspalveluyritykselle seuraamusmaksu, ovat:

1) tämän lain 6 luvun 1 §:n säännökset vähimmäispääomasta ja 2 §:n säännökset talouden vakaudesta;

2) 7 luvun 8 §:n säännökset riskien hallinnasta, sisäisestä valvonnasta ja toiminnan muusta järjestämisestä, 10 §:n säännökset eturistiriitatilanteiden hallinnasta ja 11 §:n säännökset henkilökohtaisista liiketoimista;

3) 9 luvun 1 §:n säännökset asiakasvarojen säilyttämisestä, 2 §:n säännökset asiakkaan rahoitusvälineiden säilyttämisestä ulkopuolisen säilyttäjän hallussa, 3 §:n säännökset asiakkaan rahavarojen sijoittamisesta ja 4 §:n säännökset asiakkaan rahoitusvälineiden panttaamisesta ja luovuttamisesta;

4) 10 luvun 2 §:n 4 momentin säännökset kiellosta antaa sijoituspalvelun ja oheispalvelun markkinoinnissa totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa tietoa, 6 §:n 2 momentin säännökset toimeksiantojen toteuttamista koskevien toimintaperiaatteiden laatimisesta, 9 §:n säännökset liiketoimista ja palveluista säilytettävistä tiedoista ja 10 §:n säännökset puhelujen tallentamisesta;

5) 12 luvun 3 §:n 2 momentin säännökset riskienhallintajärjestelmistä.

Edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi Finanssivalvonnasta annetun lain 40 §:ssä tarkoitettuja säännöksiä ovat myös mainitun momentin 1—5 kohdassa tarkoitettuja säännöksiä koskevat tarkemmat säännökset, määräykset ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen Euroopan komission asetusten ja päätösten säännökset.

3 §

Hallinnollisten seuraamusten määrääminen ja täytäntöönpano

Hallinnollisten seuraamusten määräämisestä, julkistamisesta, täytäntöönpanosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään Finanssivalvonnasta annetun lain 4 luvussa.

16 luku

Vahingonkorvaus- ja rangaistussäännökset

1 §

Vahingonkorvausvelvollisuus

Sijoituspalveluyritys ja korvausrahasto ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka ne ovat tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet sijoituspalveluyrityksen asiakkaalle tai muulle henkilölle tämän lain, sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten, rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin perusteella annettujen Euroopan komission asetusten tai päätösten taikka korvausrahaston sääntöjen vastaisella menettelyllä.

Sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsen ja toimitusjohtaja ovat velvolliset korvaamaan vahingon, jonka he ovat tehtävässään tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaneet sijoituspalveluyritykselle taikka osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle rikkomalla tämän lain säännöksiä tai tämän lain nojalla annettuja säännöksiä. Vahinko katsotaan aiheutetuksi huolimattomuudesta, jollei menettelystä vastuussa oleva osoita menetelleensä huolellisesti. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 10 §:n 1 tai 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 1—6 momentin, 2—5 §:n, 6 §:n 1, 3 tai 4 momentin tai 7—12 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Sijoituspalveluyrityksen osakkeenomistaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on myötävaikuttamalla tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten rikkomiseen tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttanut sijoituspalveluyritykselle, osakkeenomistajalle tai muulle henkilölle. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske vahinkoja siltä osin kuin ne on aiheutettu rikkomalla 7 luvun 10 §:n 1 tai 2 momentin, 9 luvun 2—4 §:n, 10 luvun 1 §:n 1—6 momentin, 2—5 §:n, 6 §:n 1, 3 tai 4 momentin tai 7—12 §:n taikka 12 luvun 1 tai 2 §:n taikka 3 §:n 1 tai 3 momentin säännöksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään velvollisuudesta vahingon korvaamiseen, koskee myös sitä, jolle sijoituspalveluyritys on ulkoistanut 7 luvun 4 §:ssä tarkoitetun toiminnon. Sijoituspalveluyrityksen vastuusta sidonnaisasiamiehen toiminnasta säädetään 7 luvun 7 §:n 1 momentissa. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään tilintarkastuslain 51 §:ssä.

Vahingonkorvauksen sovittelusta ja korvausvastuun jakaantumisesta kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken säädetään vahingonkorvauslain 2 ja 6 luvussa.

2 §

Sijoituspalvelurikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta tarjoaa sijoituspalvelua 2 luvun 1 tai 2 §:n vastaisesti tai Finanssivalvonnasta annetun lain 26 §:ssä tarkoitetun toimiluvan peruuttamista tai 27 §:ssä tarkoitetun toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittamista koskevan päätöksen vastaisesti taikka käyttää tämän lain 2 luvun 4 §:n vastaisesti toiminimessään tai muutoin toimintaansa osoittamaan sanaa pankkiiri tai pankkiiriliike, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalvelurikoksesta* sakkoon tai enintään yhdeksi vuodeksi vankeuteen.

3 §

Salassapitovelvollisuuden rikkominen

Rangaistus 12 luvun 1 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

4 §

Sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkominen

Joka tahallaan rikkoo 7 luvun 3 §:n säännöksiä lainan tai vakuuden antamisesta taikka omien tai emoyrityksen osakkeiden, osuuksien, pääomalainojen, debentuurien tai niihin rinnastettavien sitoumusten pantiksi ottamisesta, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankaram-

paa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen omien osakkeiden hankinnan rahoittamista koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevien säännösten rikkominen

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta hankkii osakkeita tekemättä 7 luvun 12 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta tai hankkii tai luovuttaa osakkeita tekemättä 7 luvun 14 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta taikka hankkii osakkeita Finanssivalvonnan Finanssivalvonnasta annetun lain 32 a §:n nojalla antaman kiellon vastaisesti, on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen osakkeiden hankintaa ja luovutusta koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

6 §

Sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomus

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laatii tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen vastoin 8 luvun 1 §:n ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 146—157 §:n säännöksiä, tämän lain 8 luvun 3 §:n nojalla annettua valtiovarainministeriön asetusta tai 8 luvun 4 §:n nojalla annettuja Finanssivalvonnan määräyksiä, on tuomittava, jollei teko ole rangaistava rikoslain 30 luvun 9 §:ssä tarkoitettuna kirjanpitorikoksena tai 10 §:ssä tarkoitettuna tuottamuksellisena kirjanpitorikoksena eikä teosta ole muuallakaan laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *sijoituspalveluyrityksen kirjanpitorikkomuksesta* sakkoon.

17 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

1 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Tällä lailla kumotaan sijoituspalveluyrityksistä annettu laki (922/2007) ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annettu laki (580/1996), jäljempänä *kumottavat lait*.

Kumottavien lakien nojalla annetut valtioneuvoston ja valtiovarainministeriön asetukset sekä Finanssivalvonnan määräykset jäävät edelleen voimaan.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottavaan lakiin tai muutoin tarkoitetaan kumottavan lain säännöstä, sen sijasta sovelletaan sen tilalle tullutta tämän lain säännöstä.

2 §

Siirtymäsäännökset

Sijoituspalveluyrityksellä ja kolmannen maan sijoituspalveluyrityksellä, jolla tämän lain voimaan tulessa on voimassa kumottavien lakien nojalla annettu toimilupa, säilyy sanotun toimiluvan mukainen oikeus tarjota sijoituspalvelua ja oheispalvelua.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen on saatettava asiakkaiden luokittelu vastaamaan 1 luvun 18 §:ssä säädettyjä vaatimuksia kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Mitä tässä momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, koskee vastaavasti muuta sijoituspalvelun tarjoajaa.

Jos 1 momentissa tarkoitetulla sijoituspalveluyrityksellä on tämän lain voimaan tullessa oikeus toimiluvan mukaan tarjota asiakkaille oheispalveluna rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalveluja, sanotun oikeuden katsotaan sisältyvän yrityksen toimilupaan 1 luvun 11 §:n 9 kohdassa tarkoitettuna sijoituspalveluna. Finanssivalvonnan on tehtävä tästä oikeudesta viran puolesta merkintä 3 luvun 7 §:ssä tarkoitettuun sijoituspalvelurekisteriin kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Finanssivalvonnan on varattava sijoituspalveluyritykselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen merkinnän tekemistä.

Rahoitusvälineiden säilyttämistä tarjoavan 3 momentissa tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen on saatettava osakepääomansa määrä vastaamaan 6 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyä vaatimusta kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Tämän lain 7 luvun 17 §:ssä tarkoitetun sijoituspalveluyrityksen sisäpiiriläisen on saatettava 18 §:n mukainen sisäpiiri-ilmoitus vastaamaan tämän lain vaatimuksia yhden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Sijoituspalveluyrityksen ja muun sijoituspalvelun tarjoajan on saatettava 7 luvun 19 §:ssä tarkoitettu sijoituspalveluyrityksen sisäpiirirekisteri vastaamaan lain vaatimuksia kahden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Sijoituspalveluyrityksen ja muun sijoituspalvelun tarjoajan on ilmoitettava Finanssivalvonnalle 10 luvun 13 §:n 2 momentissa tarkoitetun toimielimen nimi ja yhteystiedot kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus on täydennettävä lain vaatimusten mukaiseksi.

Helsingissä 14 päivänä joulukuuta 2012

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ EDITA PRIMA OY / EDITA PUBLISHING OY ISSN 1455-8904 / 1237-3419 (painettu)